

Peter Meder

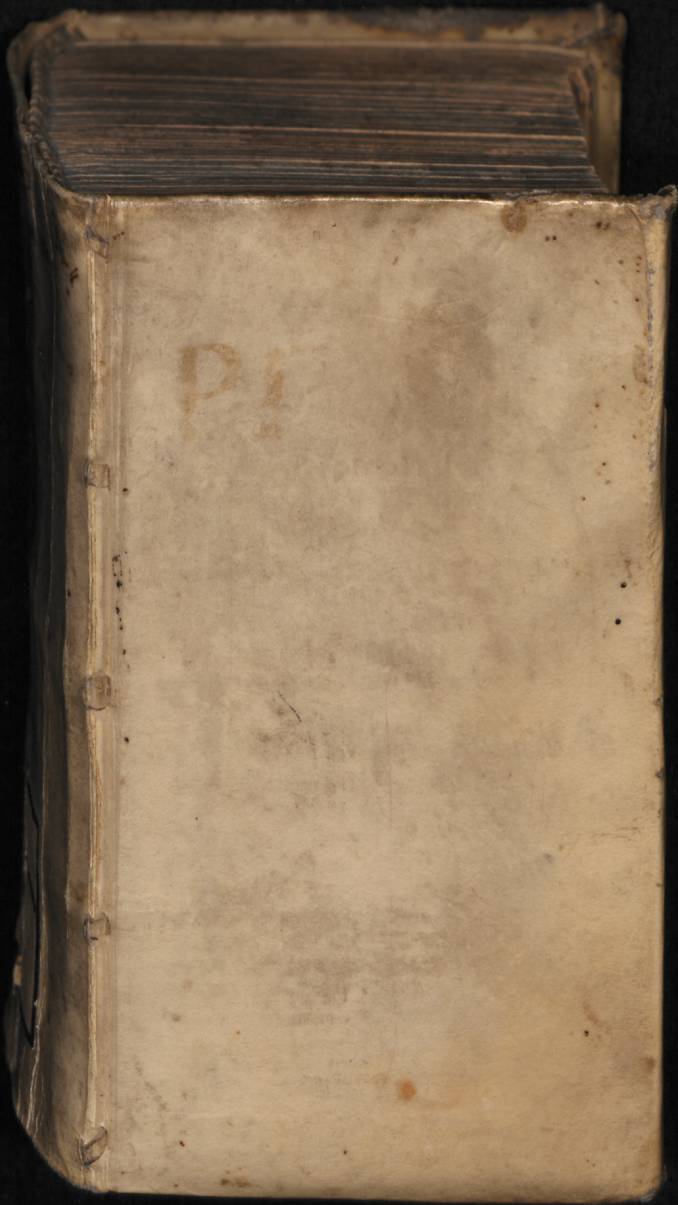
Petri Mederi Ceidinensis Saxonis Transylvani Mag. Phil. ... Anagrammatum Libri Tres. in quibus Partim Vitia huius seculi ut belli Causae breviter perstringuntur. Partim Encomia & Laudes Generosi, Magnifici, ac Nobilissimi Viri, Dn. Gulielmi a Calheim cognomento Lohausen, delineantur

Rostochii: Hallervord, 1638

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn727399306>

Druck Freier Zugang

PI

Cg-1671¹⁻¹⁰

Universitäts-
Bibliothek
Rostock

PETRI MEDERI Ceidi- 5
nensis Saxonis Transylvani
Mag. Phil. & P. L. C.

Anagrammatum

LIBRI TRES.

in quibus

Partim Vitia hujus seculi ut belli
Causæ breviter perstrin-
guntur.

Partim Encomia & Laudes

Generosi, Magnifici, ac Nobis-
sissimi Viri,

Dn: GULIELMI à CALCHEIM
cognomento LOHAUSEN,
delineantur.

Rostochij,

E bibliopolio HALLERVORDIANO,

Anno

M. DCXXXVIII.

Generosus, Magnificus, & Nobilissimus Dominus GULIELMUS CALCHEIM, Cognomento LOHAUSEN. Generalis Major, Consiliarius intimior, & Bellicus Illustrissimi ac Celsissimi Principis Megapolitani. Toparcha Civitatis Rostochiensis. Heros literatissimus, & Literatorum Fautor incomparabilis.

Anagramma I.

Tu Vir magnus egregias res in imo pectoris habes ac sedulo circumfers. Hinc tibi ipsi cum strenui militis, ut olim Cornelius ille; tum alius hominis literati gloriosum nomen in patriis oris concitasti. Eja mellitissime Magnas accipe hos strigosos ac pannosissimos libellos fronte ac vultu hilari.

Exfectis.

Magne Vir, Heroum flos, praestantissimo sanguine Nobilium generuq; tui pulcherrima lampas.
Si quantum factus, & cum sic postulat usus,
Tu potes eximia Virtute; Ego dicere saltem
Carminibus possem; nemo me promptior esset
Ingenio servire tibi, blanduq; carmenis.

A 2

Effer.

LIBER I.

Efferrent alios alij, qui facta parentum
 Adjiunt operi, pro avosq; ut grande volumen
 Crescat, & elapsis aliquot post prodeat annis,
 Tu mihi sufficeres unus? Tu grande volumen
 Scripsero faceres. Quæbis te pagina, quæbis
 Linea cantaret, Cælog; extolleret alto:
 Nam seu prima tua vellem fundamenta vitæ
 Condere, Virtutum jam tunc se turbatarum
 Prodidit, hæc magnum posset mihi reddere librum:
 Seu magis omisso teneræ lanuginis ævo,
 Serius aggrederer seclum, fortissima gesta;
 Mens infracta malis; exercita dextera bello;
 Fortuna casus varijs; curæq; viriles:
 Tum peragraræ tibi tot vasti climata Mundi:
 Dexteritas ducibusq; fides servata remotis;
 Religionis amor; Justitiam observantia & æqui,
 Pluraq; præterea laudam argumenta tuarum,
 Offerrent mihi se. Quid ego? non surda deorum
 Vanæq; supplicibus veneraræ numina votis:
 Non Aganippæis undis; Pindig; recessu;
 Non monstris aliis potius mea cæpta morarer;
 Quin, quoties cuperem stulto me abscondere vulgo,
 Museum peterem; vel si florentia leti
 Tempora sint veris, campo spaciarer aprico,
 Duxq; comesq; via mihi pûso Christus adesset,
 Quanquam nunc etiam, nisi sensu fallar aperto,
 Adsti, & hæcce mihi puerili distitet ore.

Sed

ANAGR. I.

Sed tamen hic, primum viridi mea tempora lauro
 Cingeret, aut hederâ, capiti ne forte nocerent
 Ardores Phœbi, vel terra noxius humor.
 Nec dubito, quin sapè mihi monstraret & umbras;
 Et gelidos latices, jam nunc siccata per æstum
 Labra mihi videor lymphis immergere ad aures,
 Et celebrare tuum cantu, Vir maxime, nomen.
 Stare in circuitu, demirariq; canentem
 Montivagos Pannos, & capripedes Satyriscos.
 O utinam verè, non ceu sub imagine somni,
 Hac fieri videam, non me vocalior alter
 Finibus his esset, nec si Maro surgeret ipse.
 Unum post aliud buxo modularer amica,
 Quobè magis modularer, eò facundior essem.
 Nec minùs inde mihi sperarem nominis; At nunc
 Invidiâ me venâ natura cohercuit artâ.
 Hanc etiam minuit comes invidiosa Poëtis
 Pauperies, belliq; furor, quis manibus altis
 Exeat, & lucos captet? Mars omnia vastat.
 Vix intrâ portas aliquod tribiale, labore
 Cudimus ingenti metricum, suprâ caput astat
 Terror, & excussis, si qua nascenda fuissent
 Docta; parum restat, quin nos compellat ad arma
 Proq; metro jubeat dare classica signa, canoro.
 O pax, jam multos frustra quæsita per annos.
 Quando revertèris? quando tuâ rura revises?
 Ut tamen hic etiam rectè cognoscere possis,
 Quo te prosequimur, Maccanas inclyte, cubitus.

LIBER I. ANAGR. I.

De Belli causis, de nostri moribus ævi,
 Deq; salutiferis mediis, atq; arte lebãndi,
 Pusillus exiguum studia inter inertia carmen,
 Utq; magis placeat diffuso Anagrammate laudũ
 Parcius attingo vestigia rara tuarum.

Quisq; suas ab idẽ laudes legit optimus; At qui
 Criminis in tacito circumfert pectore testem,
 Nescio sub cuius specie Virtutis, abhorret.

Quicquid erit, quãtumq;, tibi debovimus uni,
 Nam si quis rectẽ studia hac expendere nobis.
 Tu certẽ nosti, Tu, quem pulcherrima quondam
 Turba novenarum sacris nutrit in antris:
 Nunc etiam bello clarum, rebusq; subinde
 Egregiã gestis, subdexit ad æthera Virtus.

Ergõ seu veterum legis ardua gesta Quiritum;
 Seu contemplaris celsẽ vaga sidera Cæli:
 Seu, quod conditio statuum turbata requirit,
 Consultas in pace novã, Et moderamine Regni,
 Partirisq; graves placido cum Principe curas;
 Accipe, qua ferimus, læto munuscula vultu.
 Cumq; superfuerit tantum tibi nobilis oci,
 Perlege, quis pejus non unam perdidit horam?
 Rustica sumi fateor. Quis rustica poma recusat?

Tm Gm Mm

Verã animi reverentiã colens

Pet. Mederus Ceidinenfis
 Saxo Transylvan. Mag. Phil.
 & Poëta L. C.

PRÆFATIO
ad
LECTOREM

ANAGRAMMATICA.

1. **S**Cis Lector, his impolitis, vel magis neglectis seculis, magnos viros præconitans suis musicis malè destitui. Ignosceas porro mihi, si hunc hominem Germanum his insulis & tortis anagrammatis, non illicet, uti in facili illâ, mollive ac liberâ oratione fieri posset, satis circumatum Orbî protulero. 2. Nec enim nisi multis & illis laboriosis vigiliis egregios mihi latinis torno formabis ac proferes sentus. Millies sp las literas nunc huc, nunc iluc abieicias ac colloces oportet, si mimorum gurgitus ac scommata devirate velis. Proh homines trilingues ac monstra hujus malitiosi te inponis!
3. Non raro fit, ut ubi in ijs longâ morâ cõ laborâris, cõceptam illam telam cogaris projicere, immitis huc illuc spectans, surgens ac millies inelamitans; hoc isti loco disconvenit, hoc illi præsertim si festinas. Multos hujus generis visito. Igitur si immitis in me sis, per Lernam, ego salvus hic subsisto.
4. Ast si Joannid Censorem gestis agere, agè incepto, hæc lege, ut miser sis, nî meliora his facias. Conscius tibi es vicium tuarum? nê palleas tentare. Porro, noli mihi oggannite illis inornatis, ociosis ac turpibus voculis, ut sunt: oh! fili mi, st

immò profus illitteratis; ho, Climclā, S. D. ac mille similibus. 5. Nimirum istis insulsis interfectionibus, putribus morticiniis Ranagramma aliàs fanis spirans desflorares: Alij ita ferè licet scribitare; **Gulielmus Calcheim Cognomento Lohausen: En hic magnus homo, ceu mas leo, longè cluit. (L omisso)**

Istis pessimis, rusticis homulis nil projecto, & agito procul. 6. Ut maceratis ingeniolis, ac rostro circumciso, mucosuli, hircosuli, & miserimi, aliàs impigerrimi grassatores concinnius cantillare dicant. Alias enim nè semisse aut hillo erunt meliores. Ampullois solum incespitant vulgi bombis; Gorgonis Satellites, humoris Pithici potio, & his affinis. 7. His porro strigosis formulis, stolidissimi isti nugigeruli mirabilia se præstitisse arbitratur, **Pape!** ut communis sermò te magni faciet! se hircoceryum ac halophantam. Sic, similis es illi Ceco, Junonis in Coelo jactanti congressum ac oscula. Sunt illa illices nubes, striges, somnium, imò nihil. 8. Verùm uti conjicio, nihili refert, conferruminatis passim monstris imò leprosis strigiginibus, nec non alijs ociosis ac memphiticis verbis, maligno ac deplorato stultorum gregi, his malis seculis ac horis similatâ sapientiâ illusisse; nam congelatum est illi cor hominis, ut ægrè auferretur. 9. Interim benigne Lector, nè forsitan ipse

ipse sum morosus, prælibatis his, finem imponam
 nihil ultra sollicitus, nisi ut huicce opusculo inglo-
 rio, aliàs duro ac operosissimo gratiam conciliem,
 ut sic statim emergat. His ergò Celsissimi illius
 scèclorum Numinis angelo sis curæ. Hic ultra tibi
 assistat. 10. Dabam Rostochij, Anno Christi sa-
 præ millesimum, bis trecentessimum, Tricesimo
 octavo; Inter injuriosos illos belli ac armorum
 strepitus, cum in Germanicis agris nonnihil plus
 nimio sanguinis refusum esset. Ah tu piissime Poli
 ac Soli Sator, satis collisa illic loci egregia gens &
 ovile fathiseit,

A,

Ad Præ-

*Ad Præstantissimum ac Litteratis-
simum Virum,*

PETRUM MEDERUM
Phil. Mag. & Poëtam elegantem, de in-
geniosis & tersis ab ipso concin-
natis anagrammati-
bus

EPIGRAMMA.

Quando anagrammaticos aliorum solvere sumsi
Libros, demirans, illos Libaniti de dignos
Cedro clamavi. Verum, tua, quando Medere,
Lustravi, & cum materie felicia metra,
Perpendi, fulvas, quas fert Pactolus arenas,
Deberi, & gemmas, dixi, quas India mittit.
Sic tua præcipiunt aliis metagrammata palmam!
Sic antiquorum chartis certare videntur!

Raptim deprop.

Georg: Krugk D.

Επιγραμ-

Epitaphium
In Anagrammatibus

M: PETRI MEDERI Transylvani
quæ Ille in laudes meritas
Generosi, Magnifici ac Nobilissimi Viri
Dn. GULIELMI à CALCHEIM
cognomento LOHAUSEN &c.
conscriptit.

de iisdem ad eundem directum.

PETRUS MEDERUS, εὐφραδὸς φίλῳ, αἰγ
Magister,

Seclator Clarus, nec sine laude, dei,
Sumit materiam scribendi carminis altam,
Dum recinit laudes, Vir generose, tuas.
Qui de nobilibus proavis, Virtuteq; claris
Es satis, ac ausis fortibus Ipse cluis.
Unde patens illi currendi campus apertus,
Inq; tuas laudes acriter ire datum.
Ex anagrammatibus, quod satq; superq; patebit,
Quæ de nominibus condidit ille tuis.
Unde sapere viro iuveni non desinas iniquas
Gratuo frustra: cliens fat scio, Vester erit.
Nam satis absurdum, si cultor Apollinis audit
Quinquam, Pieridum nec fobet usq; chorum.

M. Johannis Steinij
Pastoris Eccles. apud
Rostoch. Nicol.

IOAN

A 5

Ad

Ad Eximium Virum

M. Petrum Mederum, Poëtam
laudatissimum, Amicum certum.

Epigrammatum Trias.

I.

Ingenium vexas in Martis & artis honore,
Carminè Calchumium concelebrando tuo.
Quicquid ais, Petre, dum laudas, laudaris & ipse:
Laus tua, tam dignum laude beare virum.

II.

Calchumium digno celebrari laudis honore,
Erraris, nihil, hic labor, hoc opus est.

III.

Multi quot fundunt aliorum laude pagellas
Hos mendacia tot cadere, fama docet.
Si quid (nil sed erit) vitio dabitur tibi, culpa
Deesse aliquid laudum, nil superesse, tua est.

Sincero affectu compulsus
fundebat

Georgius Nicolaus Erasmus
Tyrigeta.

MAGL

MAGISTER PETRUS MEDOERUS
CEYDINENSIS SAXO TRAN-
SYLVANUS.

Per Anagramma.

Naso desinis esse?

Insignis residet circum tua tempora laurus,

NB. X resolve in duos apices; C S.

Duo Y Y, in quatuor I I I I.

Elusio.

Nasonem celebri meditantur carmine, namq;
Carmina; quæ cecinit perlit a melle madens.
Eslo! Sed in sprci as, quosnam simul ista Mederi
Volventi linguunt, tollere scripta, favos.
Materies horum dispar est: miscuit ille
Turpia cum castis; casta sed iste canit.
Materies quamvis dispar est; at sapor idem:
Hybleo siquidem plenus aterq; thymo.
Quam sapiunt, bates, Anagrammata percipis ipse
Nasonis spirant mellis utrinq; favos! (hæc.)
Ab tibi, quæ Veneres, dic quasò, talia distant?
Promere, quæ sic te, carmina, Musa docet?
Non miror! Residet circum tua tempora laurus
Insignis. Phæbi, an... nus, ille docet.
Nasonis forma... reddis corpore; verum
ingenio hanc Naso desinis esse, tuo.
Perge igitur; votis multos extolle Dynastas.
Præmia parva; tamen præmia grata feres.

Gratulabundus accinebat

Benedictus Scherzatei

Cassoyiæ Hung.

VITÆ

VITÆ
CURRICULUM.

Generosi, Magnifici ac Nobilissimi
Domini, Domini GULIELMI CAL-
CHEI M cognomento LO HAU SEN,
Generalis Majoris, Consiliarij intimioris
& bellici Illustrissimi ac Celsissimi Princi-
pis Megapolitani, Toparchæ Civitatis
Rostochiensis, &c.

Quem tibi laudo Virum Lector doctissime, cunctis
Laudibus est major, nec enim, quicumq. Ca-
Exiguâ canitur, non est præstantior in se. (manâ
Non igitur, si quid mea deliravit amissis,

In non promeritum debes transcribere culpam.
Me pete, me lacere. Mea fraus nihil iste, nec ausus.
Ipse feram, quicquid tibi promeruisse videbor.

Sed neq. longa datum venio præconia. Pictor
Cum sult in tabulâ multos depingere parvâ,
Verticibus...um summis hos exprimit. Estq.

Artis in hoc aliqua. Historibus atq. Poëtis

Res sunt communes. Quicumq. conceditur illis,
His etiam licitum est. Ergò brevitate amore

Articulos tantum quosdam ponamus, ut inde

De reliquâ Lector possit cognoscere vitâ. 1584.

Quindecies centum, à nato de Virgine Christo

Anno...sum numerâ, octogintaq. quatuor annos:

Consta-

Constabitq; tibi, quonam sit tempore natus.
 Si queras patriam, germano nomine Calheim
 Obtinuit dici. Domus est antiqua Lohausen/
 Hac dedit in lucem. Cinerum lux optima, salu!
 Te puer hic primam lachrymanti voce salut at.

Prætereunt anni septem, præclara Biponti 1591.
 Suscipit egregius puerum virtutibus aula. 1600.

Hic, quia principibus semper Junioribus astat,
 Inq; ministerio fidus reperitur; iisdem
 Admotus studii, Latine fundamenta lingue
 Firma sacis ponit. Nunc T pulcherrima Maij
 Tempora proliciunt animos. Heroica virtus
 Non latuisse potest. Jubenum duo tempore moti
 Gallica rura petunt. Comes his adjungitur ille.

Mensis octonis hic vigintiq; per ætus, 1602.
 Ad notam remeat multo præstantior aulam,
 Turpe ratus, si non cum lingua calleat artem,
 Advenit interea paulò maturior ætas,
 Hæc s'vadet tunicam membris aptare virilem.
 Nec mora cum Princeps animo vidisset acuto
 Nobilis ingenij dotes. Age, quid moror? inquit,
 Hic mihi nobilium de more cubicula serbet.

Alter abhinc annus cursum finire volebat, 1604.
 Quid facio? dicit. non sic Tyrrinthius olim.
 Aut Clavâ, aut calamo decus est insigne parandum.
 Hannos ergo petit, milesq; gregarius unâ
 Sub legione merens consumit quatuor annos.
 Non pudor est illi sub dio nocte cabare,

Pre

Pro calamoq; gravem dextrâ vibrare sarissam.
 Nobilis hic etiam commissa cubilia servans
 Perstat, & ulterius Domino studet esse fidelis.
 Non aliud poterit (cupiat modo dicere verum)
 Dicere Strigonium. Simili ratione subinde
 Epperiense solvunt meritò se maletat honore.

Scis ubi sit positum famoso nomine castrum
 Ofsiant? hic validis pugnatnr cominus armis.
 His quoq; non voluit tantum spectator haberi,
 Armis congregatur. Nosti quâ parte locatum
 Castellum est Edelin? pariter crudescit & illic
 Pugna gravis. Prastò est. Jam pacto fœdere pacis,
 Exautoratum miles dimittitur. Illum

Clara Bipontini Comitiss desiderat aula. 1608.

Ergò redit, vacuumq; locum, munusq; resumit.
 Cum verò dulcis patria teneatur amore,
 Principe consulto venit, adventuq; suorum
 Exhilarat mentes. Sed Dux hoc Ultimus anno
 Juliæensis obit. Dicitur Comes ante Biponti 1609.
 In propriam patriam jubet hunc properè ire lega-
 Oïo prætereunt mensas dum perstat in isto (tum)
 Munere; Sed postquam rectè mandata peregit,
 Arma reassumit. Fert signa, Locumq; Tenentem
 Mox agit. Heu, quanti cogor meminisse doloris!
 Obsidione premunt Juliæ, valideq; subinde 1610.
 Concutiunt muros, urbem violare volentes;
 Obsessi contra pro libertate parati
 Ferre necem, admotis laxant tormenta favillis.

L. I. CURRICULUM.

Fumea praecudit spectantibus aethera nubes,
 Imtonat horrificum diffuso murmure caelum,
 Dum sic pugnatur, dextrum crus icitur illi,
 Sicq; pedem amittit. Bellum nihilominus urget,
 Aliena donec adest messis, tunc ocia natius 1611.
 Non ad desidiâ fertur, la suaq; procaces;
 Exercetur ei, quam jam perceperat ante.

Nomen ei magnum quondam paritum Marbessis.
 O verè generosum animum! neq; dignius illo
 Tempore traxisses studium, mox praterit annus,
 Eligitur Casar Mathias, adjuvat aetius. 1612.

Hu gestu remeat. Junior pro tūpore Princeps, 1613.
 At nunc Elector per Brandenburgica regna
 Vefalicis adhibet. duodeno mense peractio,
 Dux Brunsvicensis misso diplomate verbis
 Sollicitat blandis, Veniat, capiatq; pedestres
 Solleritq; regat Capitequeus arte cohortes.

inde Joanne Sigismundo Electore vocante,
 Advolat. Hic posita statione priore, cohortis
 A Praetore suum nomen sumentis, eodem
 Tempore, quo venit, Praefectus ritè creatur
 Dumt in officio, dum tertia praterit aestas
 Quàm laudabiliter, melius tibi Marchia dicet,
 Prussiacumq; solum, tenuis, quàm nostra Camæna.

Fortè jugum Moschus vult excussisse Poloni
 Servitio fessus, Princeps validissimus illo
 Tempore; Rex bodiè sumptis metuendus in armis,
 Uladislau ei crudelia bella minatus,

Contra

*Corripit arma ferox, justissima corripit arma,
Debellaturus Domino comitante superbos.*

*Missus ad hunc etiã solito de more legat9, Lubli
Fido Verba sui gratiã Principis adferi. nũ in Pos
Sciteris tempus, quo sint hæc gesta, proinde loniã.
Sedecies centum numera, septemq, decemq, 1617.
Certus eris. Rursũ bis sex super adjice menses, 1618.
Munus idem per agit; nam coram Principe doct9,
Principe Mauricio de rebus tractat iisdem.*

*Fama viri properè crescit Vix inde reverso, 1619.
Silesiæ proceres missis hinc inde libellis,
Sapius ostendunt, cujus teneantur amore,
Utq, sit Elector facilis, rogando Legatum
Mutuò deposcunt legioni ferre pedestri.
Annuit optatis. GUILIELMUM mittit; at agrè.
Nemo sibi facile fidum concedit amicum*

*Abelli. Quisquis tali se pignore privat,
Non bonus est Princeps. Sed nec laudabilis ille,
Qui non Principibus Regni statibusq, movetur.*

Tres & viginti menses hoc munere functus, 1620.

*Cum malè res essent Pragæ propè maxima gesta,
Illã parte loci, quã Mars ostenditur Abus:*

*Respicens commune bonum, Patriæq, salutem;
Ergò nihil superest de tot mihi millibus, inquit,*

*Quã facio? dulcem Respublica pressa me delam
Poscit; at unius nullo sunt pondere vires.*

*Multa quidem video, quæ commoda privã jubarent,
Sed patriæ videat misera sic prodere causam,*

Non

Non mihi sibi soli natus: neq; talia vitæ
 Facta mea turpem valeant aspergere labem,
 Pinguior illa quidem longè, sed honestior hæc est
 Conditiõ. Tu prima Vale. Deliberat omnes
 Antea quam faciat, prudenti pectore, casus.
 — Postquam fixa sedet firmæ sententiæ menti,
 Adq; jubare tuas vult Brandenburgicæ partes,
 Marcio Joannes idemq; vocate Georgius;
 Sicut numerosa cohors, faciles stant ordine turmæ.
 Ipse inter primos Belli curare paratus,
 Præcipue verò, quibus hæud est major in Orbe
 Pestu, in humanam fabricata inventaq; cladem,
 Ingentes jamjam crepitus tormenta datura,
 Oreg. fulmineo ferrum excussura rotundura,
 Suscipit. Hoc tanto veniuntq; intrantq; timore
 Hungariam. Vixebat adhuc sceptrumq; tenebat
 Marte ferox Bethlen Stirpis lux maxima Gaboræ.
 Huic sese associant. Heros hic noster, eodem
 Munere firmatur, supra tormenta priora
 Accipit innumerum numerum, veniuntq; parati
 Sternere, quicquid obest, etiam si nubibus altis
 Si fieri possit, duplò sit celsius. Ergò
 Væ tibi Posonium nimis urbs vitæ a papatu,
 Væ Scalitz tibi, ni supplex tua mænia pandat.
 Nec te defendes Strasnitz; licet omnia verses,
 Omnia sunt frustra. Victoribus omnia vitæ
 Diripienda dabis, quæ sunt tibi chæm, superbis.

Quid

Quid tu consilij capies, ubi videris ista
 Vesellium? mihi crede, cades, agè, fœdera Pacis,
 Fœdera Pacis ini. Numerum si fortè requiras
 Armatarum hominũ; tot sunt, quot in aquore pisces:
 Quot strepitant foliis aestivo tempore sylvæ;
 Quot muscas aër, quot profert grævina tellus.

Fingo, quod est factum. Vos obsidionibus istis
 Sensissetis adhuc, quàm certos dirigit iustus:
 Non etenim frustrâ colitur divina Idæbesis.

Ast bene, quod pax sit, nam paulò mitior iras
 Armag, deponit Caesar, mentesq, vicissim 1620.
 Inter se cœunt. Miles dimittitur. Ipse,
 Silesiam transit. Contrâ quem gesserat arma,
 Non timet Archiducem stirpis te Carole, summa,
 Austriacæq, domus columen. Quid? non timet? imò
 Hospitio excipitur. Charissimus hospes habetur.
 O animos verè fortes? non vindicæ ille; (aulam
 Non timet hic hostem. Mox Brandenburgicam ad
 Fertur. Ibi placidè spaciùm trin. estre moratus
 In patriam tendit. Comes Oldenburgicus autem
 Illius adventu latus, Quò tendus? apud me
 Te retinebo, refert. geminosq, retentus ad annos
 Et bi tres menses, bene Consularij obibit
 Munera privati. Quoties venit actio, resq,
 Militiam spectans, ad eum defertur; at ille
 Ut Praefectus agit, Dominog, fideliter astat.
 His ita transactis, à Dano Rege vocatus, 1625.
 E castris in castra venit. Consilius habetur

Bellis-

*Bellicus: Est generalis Commissarius: idem
Præfectus Vigilum est: Legionis & inde Tribunus,
De Pratore suum legionis nomen habentis.*

Anno sedecies centeno, bisq; tredeno- 1626

*Sedecimo Augusti Mensis, Luterina geruntur
Prælia, cum multo madescit Barnberga cruore;
A Tillo capitur. Cui Brunsvicensia non sunt
Oppida nota satis, quænam, quâ parte vocata
Urbs Bocklenhemium jaceat. Captivus in illam
Ducitur, & longo cruciatur carcere; quamvis
Non fuerit carcer. curâ cum liber ab omni
Ediderit præclara sua monumenta quietis.
Seu captus, seu liber erat, nihilominus octo
Atq; decem Lunas dictâ consumit in urbe.*

Post hæc exemptus Bremâ proficiscitur, illic 1628.

*Primas militiæ partes, orante Senatu,
Accipit, acceptas geminos moderatur in annos.
Et, nè nulla suæ Mundo det pignora vitæ,
Molitur socij placidissima fœdera lætæ.
Laude pudicitie longè celeberrima Nympha
Non procul inde cluit, quæ Magdalena vocatur,
Illius patriam quæras? ea dictâ Stralendorff
Talibus à radiis, credo, sua nomina traxit.
Hec placet, huic optat per sacra jugalia jungi.*

*Interea Megalespoleos Dux inclytus illum
Evocat. Hinc iterum, (verum statione retentiâ)
Ad Sveciæ Regem Gustavum transit Adolphum.
Si memor es, quibus officijs serviverit antè*

Dans-

Danorum Regi, Svecia nunc servit iudem.
 Plus tamen huic prodest: nam plures obsidet urbs
 Intur fugæ premit Varro. Tu quippe Sverinum
 Iâibus innumeris laceratum, mania pandis,
 Suppliciterq; petis Veniam. Subit alter ab isto
 Varnemunda labor, facilisq; brevîq; futurus;
 At non Rostochium pariter, majoribus illis
 Est opus auxiliis, donec sua mania pandit.

Sexaginta puto stadiis hac distat ab urbe,
 Urbs Damittensis. Capitur, dominiq; priores
 Quamvis inbiti, cedunt, urbemq; relinquunt.

Post aliquot menses Urbs VVissmariensis iudem
 Hospitibus purgata, Svecio conferre tributum
 Cogitur, En quantum possit Calceimia Virtus.
 Jamq; repurgato paulum respirat ab hoste,
 Grataturq; sibi de tali sorte Ducatus.

At ne desidiâ miles frangatur inertî, 1631
 Albim transmittit fluvium. Profici scitur unâ
 Marschallus, regni Svecie, Campestris, Achatt
 Nomen habens fidi. (Tot est cognomine dictus.)
 Viribus hi junctis, Et sibi fulmine Martis
 Buxthondam quatunt urbem, capiuntq; rebellem

Hornburgum parvus locus est, neq; manibus ali
 Cingitur; at minimè causam capiendus ob istam;
 Si modo Vir intus fortis dejecerit hostem.
 Tu Pappenheimi melius, fortissime, nosti,
 Dicere quàm possim. Venis huc hostilibus armis,
 Oppugnâ extrâ, Calceim propugnat at intrâ.

Vix me posse tuas credo numerare cohortes;
 Haec est parva manus, indocta in saeva bello;
 Laude nihil dignum per agis; sed turpiter inde
 Cogeris infelix iterum discedere rebus.

Inde Duci junctus, cui dat cognomina Luna, 1632
 Nomine sed proprio gaudetq; vigetq; Georgi;
 More Duderstadium solito cingitq; premitq;
 Obsidione truci, donec se deditit ultro.

Cingitur & Woffenbutium. Sed Saxone presso
 Deseritur, ne, si nolint succurrere, rebus
 Officiant propriis. Post mortem Regis acerbam,
 Kemnicium cogunt se dedere, Zwicklabiumq;.

Paulò post suasio Bernardi Principis, atq; 1633
 Magni Oxenfirni jussu Franconibus arma
 Infert. hic iterum quasdam capit, & domat urbes.
 Inter eas Staffelsenium, Bambergam, & Hylfessam,
 Atq; Essehbachium numerat. Sic quicquid in isto
 Temporis efficitur spacio laudabile; quicquid
 Vi & Curis dignum geritur per secula chartis:
 Partim Consilijs; validis partim adjuvat armis.

Plura quidem facturus erat; sed scribitur illi:
 Ocyus ut redeat: quia Magdenburgica cesset
 Reditio, quam dudum Regis suprema voluntas
 Demandasset ei. non amplius ergò moratus
 Intrat in officium, magnoq; labore gubernat.

Tres abeunt anni, parva obsidione petitus,
 Ob causas gravidas, Domino suadente supremo,
 Salvus & insolumis dicta secedis ab urbe.

Haec.

L. I. VITÆ CURRICULUM.

Hactenus ergò factis spectatū rebus in arctis, 1636.
Dux Megalespoleos, Princeps Fridericus Adolphus,
Major laude meā, digno veneratur honore,
Mæniāq; commendat ei præclara Rosarum,
Nostrorum matrem studiorum, Heliconāq; Musis
Musis Teutonicis sacrum, sedemq; quietam.

Qualiter hanc spærā moderetur Belliger Heros,
Omnibus est notum. Justi studiosior illo
Esse potest nemo: Nemo vigilantior. Is iam
Quisq; viro tr. buit laudem non libidus. Ecce
Alma Themis Musaq; tibi vir inclyte, grata
Cessite de viridi ponunt communiter aram,

Atq; ita percurri Lector Doctissime, vitam
Egregij fortisq; viri; Si sat benè; labor,
Sin minus, ut minimè dubito; Sit grata Voluntas;
Nam si cuncta velim diducto dicere versu,
Ut sunt gesta quidem diverso tempore; arenas
Littoris immensi numero comprehendere tentem.
O utinam saltem quaedam narrare liceret
Consilia & casus; siquidem tunc carmina vatū
Pondus habere solent, animamq; ubi cuncta seorsim
Sunt breviter tractata stilo consulta decentis:
Consilijs alter, GULIELMUS Achitophel esset.
Nunc mihi nec tantum, ut video, conceditur octi;
Nec, si conditio ponatur, fortè subirem
Officium: tennes mihi sunt in carmina venæ

Tu ut

ANAGR. XII.

TU, ut Jaspis nitidissimus, purissimo ac preciosissimo Metallo inclusus, illucescis. Hinc non facilis res mihi erit, illicô nimis magnam tui nominis gloriam ac tot honores, ullo tinnitu celebrare. Tentabo, tamen, pererrabo varia, semel hos aggressus colles. Rogo igitur pie, ut mihi sis mitis ac facilis.

Ex. Deois.

Pincipiô rerum fons est & origo supremus Omnipotensq; Deus; nã cum madaaret, ut essent, Continuo cœperê suo fundamine niti.

*Prima rudis moles facies erat, inde repente,
Omnia que claudunt triplicis confinia Mundi,
Præcipiente Deo, propriâ concrefcere formâ,
Sortiriq; suam sensim cœpere figuram.
Lux, Cælum, Tellus, Animalia, Sydera, Planta,
Nebè nobum Reffore suo Politeuma careret,
Illius ipse sibi primas præservat habenas;
Præstanti reliquis homini Virtute, secundas,
Datq; jubetq; regi. Stant hæc primordia regni,
Donec in irarum fluctus concordia fratrum
Vertitur, & tellus humanâ cade madescit.*

*Hic primum sese tam fædi criminis author,
Et patris afflicti longè sceleratior hæret,*

B

Segre-

L. I. ANAGR: XII.

Segregat excussoq; jugo imperioq; paterno,
Solis ad exortus fugit, & nova mœnia condit.

Interea crescunt homines hominumq; realusq;
Injustusq; premit justum, Confunditur omnis
Naturæ series; Semperq; parentibus ipsis
Deterior soboles crescit. Deus ergo scelestos
Diluvio perdit, justo remanente Noacho.

Hic tantam generis cladem tantamq; suorum
Conscire studet præscriptâ lege ruinam:
Sed nihil humane possunt sine Numine vires:
Nemo ex præscripto vult vivere, nemo statuis
Obsequitur justis, Regnat pro lege libido.

Quid faciat Dominus? posset recludere cœlum,
Ætheris obstructas posset reserare fenestras,
Et scelerum ultores imbres pluviasq; vocare;
Non facit. Obstât ei vario decorata colore
Iris, at ut post hac quedam moderatio fiat,
Illustres virtute viros diademate donat,
Subjicit his alios. Stâtuit bona præmia justisq;
Injustos punire jubet. Sua cuiq; tenenda est
Conditio. Quorsum, dices, ea cuncta recenses?
Sunt mihi nota satia, Respondeo, Non satis hoc est.
Plura sub his latitant, Hujus Deus orâinis Author
Sapius à populis sceptrum Regale superbis
Absulit, ut quembis possunt exempla docere.

Summa potestatis Mundiq; Monarchia primâ
Stat penes Assyrios; Verùm malè viribus usi
Amittunt, Mediisq; tenent. Post Persica cepit.

Deniq;

Deniq; nulla diu possunt consistere Regna,
 Cum vel Praefecti nimia ambitione timorem
 Projiciunt Domini; vel quos parere decebat,
 Rectorem excutiunt. Quis non exaestu irā,
 Cum sua contemni videt humanissima jura?

Tu quia perpetuo cluis & studiosus es equi,
 Germanumq; repleas magnis Virtutibus orbem;
 Instar Chrysolithi, purum quem claudit obrizum,
 Illustras nitida radiorum luce tenebras.

Hinc te, quisq; bonus tacito veneratur amore,
 Et Princeps colit ipse tuus. Quid plura revolbam?
 Vix ingressus eras Urbem, studiosa juvenis
 Confluit, inq; choros pulchrè divisa venustos,
 Quo Phœbum solet, eximio te mactat honore,
 Quodq; magis, repetit. Spectator adhæreo turba.

Et jam finis adest. Disceditur. Audio dici:
 Vive diu noster Maccanas, inclyte Magnas,
 Longè plura tibi debet devotio nostra.
 Hac vice, quod potuit, fecit, Quod restat, amabè
 Nos tibi devotos semper tuare clientes.

Ipse etiam venio cantor numerosus & horum
 Rara lego quamvis alia vestigia formā,
 Carmen in obscuro canto, laudesq; relictas,
 In fascies redigo, ceu, qui post terga metentum
 Colligit intactas spicas, neglectaq; grana.
 Difficile est, fateor; Sed nunc in collibus erro,
 Ergò pererrandi, donec stipaverò cellas.
 Tu mihi sis facilis, spiret mihi dulce Favonè
 Flamen & aura tui. Sed nunc ad cætera pergo.

ANAGR: XIII.

URbs prosperis utens successi-
bus felicitas est magna. Huic sunt
omnia. Si hæc sit incolumis, Reli-
gio, Honestas, cuncta illi sunt inte-
gra; Ast si fortassis moliminū vi hæc col-
labescat, limosi, mali, horridi, rigorosi il-
legitimi mores ei regnare occipiunt. Imò
omnia simul in illa pessum iri oportet.

Πόλις γὰρ ὅτι ἀνομιή, μεγάλη δὲ θω-
στε ἐστὶ, καὶ ἐν τῷ τῶ πάντα ἐνι. καὶ τῶ
του σωζομένης πάντα σώζεται, καὶ τῶ
του φθειρομένης, τα πάντα διαφθείρε-
ται. Polydicus.

*Εκθεσις.

ERgò recollectis, quæ paulò diximus antè,
Clare perspicitur, quod semina prima malorū
Sint peccata quidem. Verūm generalia sunt hæc.
Scire vales, quænam reliquis graviora putentur,
Non puto; sed plane menti suffragor eorum,
Qui tria præcipue tali sub nomine damnant;
Si quis despiciat summi præcepta Tonantis:
Si pro Justitiâ pestis contraria regnet:
Si, quod ad hanc vitam Deus ipse creabit alendam,
Dilapidet Luxus. Placet hic memorabile dictum
Cujus-

Cujusdam Veterisq; viri doctiq; notare:
 Hic, contemptus ait, bellit de cardine mentes,
 Injustum leges necat, & suffocat amorem
 Præcipuas stirpes mala dilapidatio perdit.
 Aurea vox certè, neq; vel præclarus Apollo,
 Aptius Argivis quicquam sonuisset ab Antris.

Sit mihi fas veterum quandoq; exempla citare;
 Hæc melius pascunt. Superùm Magnalia quondam
 Soli Judaica fuerunt concredita Genti,
 Hæc tamen à recto quoties exorbitat, acrem
 In se convertit divini numinis iram.

Nunc Madianitis nunc est subiecta Philisthim;
 Nunc Cananæorum; nunc est ancilla Syrorum;
 Quin etiam non rarò suis se cadibus ipsa
 Conterit, & validas exhaurit viribus urbes.
 Hos fructus Contemptus habet. Nunc dispice qualis
 Hoc etiam nostro facies sit tempore rerum,
 Hæc Schola te faciet, si vis inquirere, doctum.

Nemo tamen credat, quod sit sententia nostras
 Has vitij species nullo fulcimine niti,
 E dictis constare potest, quo tempore primum
 Hæc mala dirarum sit nata propago sororum;
 Cum Mundo capit, cum Mundo desinet esse.
 Ergo sent humi fixis radicibus hæret
 Sacra Jobi Porco, suibus gratissima quercus;
 Præcipue si multa virum jam secula vixcat;
 Sic ea tot spaciis annorum credit, & omnes
 Terrarum tractus fixâ radice replebit.

L I. ANAGR. XIII.

Ac licet agricola rutris ebellere tentent,
 Projiciantq; foras; tamen heu! molimine vano,
 Seg. suosq; boves, noctesq; diesq; fatigant.
 Multa mihi dicenda forent, si nomina vellem
 Omnia radicum patulas efferre sub auras;
 Sed neq; lex datum tantum indulgere videtur,
 Turpe putant, quisquam si pulvere sudet eodem.
 Exhortandus equus, modicum excurramus oportet.

Sapè prophetarum moniti sunt voce Judei,
 Nè sacra calcarent pedibus divina prophanis,
 Proq; Deo colerent vicina numina Gentis,
 Astaroth, Vitulos, Molechum, Dagona, Baalim,
 Quasq; caput suprâ nostrum Fabricator Olympi
 Sublimi nitidas suspendit in aethere stellas.
 Eherentum quaris? rennuunt parere. Prophetas
 E medio tollunt, faciunt idola frequentes,
 Collibus in cunctis adolent, in cespite quovis
 Vittima casa cadit fisco devota Baalim.

Num pejus gens ulla potest vixisse priorum?
 Hinc quoq; voce Dei Jeremias increpat illos,
 Semper (ait) tecum Juda contendendo, tuosq;
 Semine, mitte tuos, ad Cetim, mitte legatos,
 Illorumq; nota mores, proficiscere Cedar,
 Vestigaq; procul, nihil intermitte locorum,
 Ut videas, nunquid, quamvis gens barbara mutet,
 Quod semel agnovit vero pro numine numen?
 Tu tamen ecce tui negligis precepta Tonantis,
 Suppliciterq; solis manuum signenta tuarum.

Horre-

L. I. ANAGR. XIII.

Horrescant Cæli, tellus commota tremiscat!
 Gens mea dupliciter peccat, Me fonte relicto,
 Limosos fodiunt puteos, turpesq; lacunas,
 Frons est dura tibi; frons est meretricia, quam ambis
 Dicere me blando consueveris ore maritum:
 Nam fugiens, simul innumeros sectaris amores,
 Hac & plura tibi codex sacer ille ministrat,
 Hinc pete, quisquis ades. nos longius ire vetatur.

Ergo revertentes dicta quod in arbore restat,
 Perficiamus opus. Truncum descripsimus ante,
 Nunc ne trunca tibi demus quoq; carmina, Lector,
 Predictas vitij species tres nomino ramos.
 Quemlibet illorum sua germina rite sequuntur?
 Christe fave captis: nam dum regnantia passim
 Crimina confector, pariter tua iussa capeffo.

DE ATHEISMO.

Quisquis in hoc Mūdo nō est peregrinus & hō-
 Projectos videt esse pios, florere Tyrānos. (Spes
 Conati fuerunt veras deprendere causas,
 Prestantes doctiq; viri. Labor irritus omnis
 Infelixq; fuit. Solum Schola Spiritus alti,
 Istius documenta sibi causaq; reservat.
 Quam quia riserunt, deliramenta secuti,
 Rectorem Mundi Dominumq; Deumq; negarunt.
 Hi res fortuitis factas concursibus omnes
 Esse putaverunt. Hinc Atheus, Ag-Theismus
 Principium traxit, multū levitatis amore

L. I. ANACR: XIII.

*Illicitas artes, maledictaq; carmina Mundaum
 Edocuere rudem. Sub tempore cepit eodem
 Ludificare fidem, spretor perjurus & audax,
 Hos omnes uno stultos vocat ordine David:
 Scultus, (ait) negat esse Deum. Quid colligis, inquis,
 Nempe quod hoc virus jam tunc vitia verit Orbem
 Forsitan illorum cupies cognoscere vitam,
 Ipsorum verbis Salomon describit & inquit: Sap. 2.
 Tempora plena malis parvo decurrimus aëvo,
 Cumq; semel triplices flamen rupere sorores,
 Nemo redit nostrum. Casu primordia vita
 Summus: emorimur casu, nosserq; vicissim
 Spiritus emigrat vacuas, cen fumus, in auras,
 Ceu veniente die, nocturno frigore nata
 Dispererunt nebulae, nocturnaq; diffugit umbra?
 Sic, ubi jam fati supremamq; venerit hora,
 In nihilum nostri redigetur anhelitus oris.
 Turpia tunc nostrum tollent oblivia nomen,
 Obducetq; stus, quicquid bene fecimus unquam.
 Huc igitur socij, dum nos permiserit atas:
 Flore juvenutis nostrae vitiaq; fruamur:
 Vina coronemus; redimamus tempora fertis:
 Balsamà poscamus; succos repetamus odoros
 Prata rosas, campi eanentia lilia fundunt.
 Quid cessamus adhuc, quin luxuriamus in illis,
 Letitiamq; loco nostram testamur in omni?
 Tales reber. à gravius peccare videntur,
 Quam, quibus Hæretico mens est infecta veneno:
 Natu*

L. I. ANAGR: XIII.

*Nam licet hos etiam graviter delinquere constet,
 Se tamen aeternam credunt cumre salutem,
 Cum statuas reverenter habent; cum poplite flexo,
 Cum prece composita, fabrefactum numen adorant.
 Scimus adhuc aliquem tales retinere timorem,
 Nec planè nullo vitæ moderamine ferri;
 E contra primi, pietatis lege soluta,
 Immani superant Lybicos feritate Leones.*

DE DOLIS ET MALE-
 DICTIS.

Altera contemptus Species est; dicere falsum,
 Utq; fidem facias, divino numine abuti.
 Multi quos regnum penes est, regniq; potestas,
 Ne quis in hoc puncto peccet, prohibere volentes,
 Uti consilio procerum, mandata tulere,
 Neve vigore suo noviter data jussa carerent,
 In transgressorem pœnas statuere cruentas.

*Sed velut unda furens rapido de vertice montis,
 Volbitur in stagnum refluxum, ripisq; minatur,
 Turbida vorticibus, donec simul agmine facto,
 Ex improviso quavis obstacula rumpat;
 Sic hydra multorum capitum, variabilis vulgus,
 Seditione potens, primùm fera murmura miscet,
 Mox ubi collectis cernit se viribus esse,
 Perterebrat leges, parboq; foramine facto
 Exonerat sese, pleno dum perfluat alveo.
 Queres unde suum soboles hac traxerit ortum;*

B 5

Nam

L. I. ANAGR. XIII.

Nam non est dubium, quin hac quoq; sede moretur,
 Nemo fugit patriam. Sit fas mihi pandere Vera.
 Credo vides, quâ parte prius putredine piscis
 Puteat infectus. Vitiatâ sede cerebri,
 Vicinas etiam facile est corrumpere partes.
 E Regum quibus primum prosperere cepit,
 Posthac nobilium validas penetrabit in arces.
 Mox etiam miles, Dominorum more suorum,
 Non timuit falso Cælum pro teste citare;
 Non satia hoc fuerat; portis ac mœnibus altis
 Debebat recipi. Ne vel privata supersit
 illa domus, tali non commaculata veneno,
 Da puerum, qui dena queat modo dicere verba,
 Dispeream, si non praestet jurando Magistrum
 Quis quæso docuit, si non docuere parentes?
 Curre per annales veterum fastosq; dierum,
 Historicos omnes, omnes evolbe Poetas.
 Aspice Judæos, Romanos aspice priscos.
 Aspice Sarcinios, blasphemos aspice Turcas;
 Et quascumq; voles Cœli sub cardine gentes:
 Crede mihi, nusquam major reperitur abusus.
 Conquerimurq; tamen, quoties pia numina, Batâ
 Inspectâ, lacerant armis Civilibus Orbem.
 Ecce dies veniet, revirescent corpore nostra,
 Et coram Domino stabunt. Mahometica surget
 Natio, Christicolæ (heu!) damnatura putatos.
 Crimine si parvo civem quis ledat honestum,
 Illic vel furcâ clamant vel carcere dignum;

At se

*At si quis Domini ladat venerabile nomen;
 Si Sacramentis aliquis bis mille tonarit;
 Nemo solet frivolo vindex procedere jure.
 Nempe quibus tales fuerat punire decorum,
 Plus aliis est à scabie vitioq; laborant.
 Plurima jam diutis opponi posse fatemur;
 Littoris immensi sed nos modo radimus oram.*

DE MAGIA seu
 VENEFICIIS.

Tertia, qua sequitur proles, mala carmina Cir-
Serpit in occulto; neq; se cōmittit in aurā; (ces)
*At pius hanc aequè cernit Deus, atq; priores;
 Nec minus, additos illi, transmittit ad orcum.
 Sunt duæ præcipuè magica discrimina lingua,
 Per prius illorum vario Phantasmate ludens,
 Semiboves homines antiquus decipit anguis.
 Si dubites forsan, diutis conferre licebit,
 Quæ contrâ magicas Bodinus differit artes,
 Admiranda quidem, sed non imitanda videbis,
 Nec quia clam serpit, paucos ea pestis inescat.
 Fortè tenet sceptrum per Gallica rura superbum,
 Carolus istius nonus tunc nominis heres,
 Ecce Veneficii Princeps in crimine captus,
 E solis tantum, quater octo millia Gallis,
 Hac tam pestiferâ pollutos labe fatetur
 Ab æternæ Deus, scelerum ab justissime vindex!
 Tam latene patet fraus hæc Satanæq; potest as?*

At quibus est animus paulò sapientior, horum
 Callidus obtundit recti sub imagine v̄sum.
 Nobis, qui monitus, nã tam negligenter haberet
 Verba Dei, saperet, jam jam sub judice Christo,
 Quomodo dispenset rationem quemq; daturum,
 Judicis ad vocem gemuit, voluitq; redire;
 Servus erat, serò frustmq; redire volebat.

Rimaris causam? Scimus quod codice sacro
 Teste, Sathan possit varias assumere formas.
 Non semper dentes soles ostentare leonis,
 Aut niger apparet, velut hunc in pariete pictor
 Delineare solet; dentes occultat & ungues.
 Candorem simulat, speciem pietatis adumbrat,
 Si cui displiceat quicquam fortasse priorum,
 Non ideo, quã vinctus erat, sit compede liber.
 Induit Angelicos habitus, effingit amorem,
 Blandicias miscet. jam qui non noverit illum,
 Pejeret esse probum: Gabrielem pejeret esse.
 Quid verò fugiunt dubiis in rebus ad hostem,
 Solus agit fastus: nam quosdam cura fatigat,
 Scire, quid illorum procul in regione geratur.
 Impellit quosdam scelerata libido nocendi,
 Nonnullis animus gestit præscire futura.
 Hic venit, ut magno quondam decoretur honore,
 Ille timet mortem, magnam timet iste ruinam.
 Deniq; si centum lingua sint oraq; centum,
 Nemo tamen possit v̄torum dicere summam.
 Hinc tot in anarum Eaj nomina probri,

Primus

Primus habet sortes; genitos probat igne secundus:

Tertius incantat, sequitur & a ga somnia quartus:

Pythoisat quintus; Sextus divinat ab extis:

Septimus à corvis, Octavius pendet ab umbris

Exprimit è manuum digitis oracula nonus.

E rapidis decimo flammis responsa petuntur.

Nec desunt, etiam docti, qui sidera Mundi,

Suspensis animis plus quàm reverenter adorent.

Quid faciant alij, vatum non explicet ullus:

Nã neq; certus erit numerus; neq; nomina cunctis.

Hoc te non fallat, quod nil vastissima Mundi

Machina contineat. Scelerata subjacet arti,

Quo punire soles patrato crimine fures,

Ad fraudes adhibent probrosum infameq; lignũ.

Hec ars è tumultis calvas conquirat inanes:

Hec suspensorum funes; hac virus equarum;

Hec upupa cristas, latices hac fontis Averni;

Hac Domini corpus vetitum convertit in usum.

Quæso, quid efficiunt? etenim brevis inde resultat;

Nec, nisi iudicio fallar, simulata Voluptas.

Interea nobis Sathan infensissimus hostis,

Tam bene delusos naso suspendit adunca:

Nam videt insignem ruerè in sua retia prædam,

Parcite vos rerum Domini; mea Musa nocentes

Persequitur mores; famam non ledit honestam.

Quæsi, quemam sedes sit germinis huius?

Omnes me stultum dicunt, qui talia quæram;

Noster namque enim quodam quæsitus ab Anglo,

Maxi-

*Maximè honoratum sese respondit in aula.
Sanè si quisquam longè retro acta revolbat,
Exemplum Pharaonis idem testatur & Achab.*

DE INJUSTITIA.

Hactenus ergò tibi primi mala germina Rami
 Expedii, quantà potui brevitatè, fideq; ;
 Accipe nunc etiam fecundum sperma secundi,
 Ninus ut imperii fines extenderet, armis
 Vicinas primùm gentes socialibus, omnes
 Subiicit, hinc animo tentat majore remotas,
 Insuet usq; docet patienter ferre capistrum,
 Post obitum Nini, sexum mentita virilem,
 Finibus imperii Sogdos Semiramis addit.
 Inde per annorum fluxus Vesana libido
 Crescit, & immensum passim sibi subiugat Orbem,
 Ut tamen è visu constet Danielis; aiebat
 Fundus quemq; suus. Non vestigalia Princeps
 Poscebat suprâ sortem: non magna laborum
 Congeries, magno turgebat & ubere fructu;
 Sepe die media, cum Sol rapidissimus esset,
 Turba colonorum sese referebat in umbram,
 Aut ductura lebes; Fauno modulante, choreas;
 Aut flatura grabatem securo pectore somnum,
 Interea socius taurus consorsq; laboris,
 Leta pererrabat; sed non sine compare, prætè.
 Jam cui non planè gelidus præcordia sanguis
 Occupat, hoc isti nostrum bene conferat ævum.

Imbel.

Imbellis populus proprio procul exul ab agro
 Palabundus abii. Quidam de more ferarum
 In lustris errant, cibus his insidiis inanem
 Exsaturat stomachum, silvâ sapiëntia pomâ.
 Quidam, nec pauci, jejunia longa ferendo
 Defunctis facti similes, vix ossibus herent;
 Et tamen esurie dirâ stimulante sitiq̃,
 Viribus exhaustas urbes, vicinâq̃ latè
 Oppida, spe vitæ, laceri sine fine pererranti
 Et jam, quandoquidem semper sit major egestas,
 Pene fores frangunt, solatia parva petentes.
 Ah quoties solitam tremulanti voce querelam
 Ingeminant; O Mors! ô inexorable fatum!
 Quid vivo moriorq̃ simul? si funeris hora
 Advenit, emoriar. Placet hanc concludere vitam;
 Vt nemo redeat, tamen est medicina malorum.
 Nam neq̃, si vivam, rursus dilectâ videbo
 Rura; Tenent alii, Domus est exusta meorum
 Nil superest usquam, tauros quoq̃ miles abegit
 Spem pacis faciunt. Pacis spe lætæ inani?
 Esto tamen. Liceat quandam mihi fingere pacem,
 Nonne domi cogar domino servire Tyrannos?
 Dulcior haud equidem multò mihi vita fuisse.
 Ergò quod innumeris precibus votisq̃ poposci,
 Emoriar, videantq̃ summa mea membra sepulchrâ.
 Non est de nihilo misera querimonia plebæ;
 Nam sicut piscis piscem deglutit, eoaq̃
 Crescit: Sic etiam depascit dives egenum,

Neq̃

L. I. ANAGR. XIII

*Nec, nisi depascat, credit se bibere posse.
 Qui causas querunt, non exclamare verentur;
 Non satis hic vigilat magnorum cura virorum.
 Quis cunctis placuisse potest? ne Jupiter ipse.
 Oppositis ferimur votis. Vult navita ventos,
 Cum messor declinat eos: qui semina sulcis
 Credidit exoptat pluviam, aversatur eandem
 Tunc iter ingressus; Sic in contraria semper
 Nitimur. Haud renuam multos tamen esse potentiu,
 Qui nihil omittant technas fabricare recentes,
 Ut populum spolient magno sudore paratis.
 Sunt, qui nobilium vitas hac labe notatas
 Contendant; iidem si atuuunt sibi cuncta licere;
 Aut si fas tantum fuerit presumere juris,
 Cur non innumeras simul exspaciantur ad urbes?
 An quia pomposè hæc sua privilegia jactant,
 Planè nil curvi patitur villatica turba?
 Ingens hic esset, si quis sic dicat, hiatus.
 Non ubicunq; Themis justâ stat pilla bilance,
 Perpetuò justî ratio servatur & equi.
 Porro quid mirum, si plebs imitetur eorum
 Ingenium, & turpes amet atq; excogitet artes,
 Subruat orphanos; viduas exsugat inermes,
 Vicinunq; premat; Corio si sutor obusto
 Calceolos faciat; Vacuet si caupo crumenas;
 Si mercator amet fallacis pondera librae;
 Si faber obrizo cuprum commisceat auro;
 Si vinum liquidis saturset divarius undis:*

St par-

*Si pannum sartor furctur, licia textor;
 Roscida se vitiet Meliturgus mella farinis;
 Si coquus hospitibus vitulum stipulatus opimum,
 Sub cœna tempus comedendum tradat Asellum,
 Nimirum ut Vatis vox est præclara Peligni,
 In vulgus plerumq; fluunt exempla regentum.
 Hac ego dum crebris, brevis tamen, astruo verbis,
 Ecce venit quidam bellè mihi notus, & inquit:
 Crede mihi, nusquam tam magna licentia regnat,
 Quàm rectore carens audet sibi semere miles.
 Quis negat hoc? dico, causam nos querimus hujus,
 Hic nos ter desudat equus, Quis nota revolbamus?*

DE LUXU IN Genere.

His obiter tactis, iam tertia cura sequetur
 Nempe per invisum breviter quoq; currere luxum.
 Si cui nota sat est, perspectaq; natio Turca,
 Hunc voco dictorum testem, moderatius illa
 Vivere consuevit, quàm nos, qui nomine Christi
 Gaudemus, domiq; crucem præfigimus omni;
 Nam quia primores legem violare vetustam
 Non fuerunt veriti, plebs depravata perinde
 Esse putat, quoscunq; velint assumere mores.
 Tantum magnorum possunt exempla virorum!
 Sunt tria præcipue turpis mala germina Luxus;
 Inter & hac primas retinet Scortatio partes.
 Hinc sequitur tumido comitata Superbia fastu.

Pestis-

Postremo venit Inglubies, & claudit utrumq;
 Has etiam breuiter placet exagitare sorores;
 Nam nisi me plane rationis deserat usus,
 Res est cum vitiiis grauibiter certare decora,
 Cum vitiiis grauibiter veteres certasse Poetas,
 Aurea Phocylida testantur carmina vatis.

DE SCORTATIONE.

Dixi, quod primas habeat Scortatio partes,
 Cur? quia non solum rationem delet, easq;
 Brutorum similes reddit, qui stupra sequuntur;
 Vulnera quin etiam, nec non crudelia fata
 Sape trahit secum. Si quis vitauerit illa,
 Certè non ideo quavis incommoda vitat;
 Est etenim vitium gremio quodcumq; feraci,
 Et solet ex sese varios producere fructus.
 Hoc præter diticos, exhaurit corpore succum,
 Depascit iuuenum florem, caligine cæca
 Lumina suffundit, roseum fugat ore ruborem,
 Pendula labra facit, rugis anat aquora frontis,
 Inducit maciem, tremebundos efficit artus,
 Enecat ingenium, tempus vocat ante, senectam;
 Progenerat morbos, maturat deniq; letum.
 Hæc, qui posthabito socialis fœdere lecti,
 Brutorum de more vagos sectantur amores,
 Nulla (crede mihi) poterit ratione cæhere,
 Quis tamen hæc curat? spreto pars magna pudore,
 Et facit, & factum propria jam sponte fatetur:

Quod.

Quod si divino quisquam stimulat ab æstro,
 Millibus è multis forsitan reprehenderit unum,
 Illicò tres adsunt alij, factumq; jocosis
 Annihilant verbis; imò qui temporis hujus
 Mos est indocilis, ceu rem tutantur honestam.
 Hi sunt præcipue, quorum moderamine leges
 Debebant spirare bonæ; quos moribus æquis
 Exemploq; bono deceat præcedere cibus.

Destorant aliqui castam de plebe puellam
 Impunes abeunt; Perfritâ fronte meretrix
 Sollicitat Jubenem, negat hic, ridetur ob istud.
 Scilicet hoc justis moderari est legibus orbem.
 At non impunis tulit hoc Spartana Juventus,
 Sæpe loco, quo quis peccat, punitur eodem;
 Nam Deus hic vigilat: non si quis dixerit album
 Esse, quod est nigrum; patitur transire probatq;
 Differt, non aufert pœnam; Si quando putatur
 Convidere malis, & amicus fontibus esse:
 Ira tela parat, majoreq; corripit illum,
 Qui plus indulsit, postea cum lege & aleret
 Hoc prohibere nefas; vel, si prohibere nequiret,
 Exemplo saltem proprio potuisset abesse.
 Quid, quòd nulla queat per se tam fortiter esca
 Hactenus innocuas juvenum corrumpere mentes:
 Nam simulac tacita gliscunt sub pectore flammæ,
 Ignibus Æthnais longè vehementius ardent.
 Ut tamen hoc nemo possit sentire, videntur
 Occultare suum, quæ possunt arte, furorem;

L. I. ANAGR. XIII.

At simulac factos, quisquam corruperit illos,
Nulla verendorum post hac reverentia patrum,
Nulla potest legum quicquam prodesse potestas.
Quicquid in obscuro prius, & de nocte fiebat:
Nunc odio noctis, cordis penetr alia rumpit.
Sic, puto, conclusi, Liparæ sub molibus, ignes
Obicibus ruptis vacuas tolluntur in auras.
Hoc cum Gangrenâ vitium conferre licebit:
Est utrumq; lues, tantum differre videntur,
Quod minus hac noceat, cum sit contenta perversis
Corporis articulis; animas non ledere possit:
Hoc semel admissum subito corrumpat utrumq;
Porrò qui nescit, quæ quondam quantaq; regna
Propter nim fœdâ labem, Deus arbiter, æbi,
Es scelerum vindex, radice refulserit imâ,
Amramida poterit sacros percurrere libros.

DE SUPERBIA.

Qui voluere suis accepti Regibus esse,
Vestibus hi semper sunt versicoloribus usi,
Nonnullis video statum placuisse colorem,
Credo, quòd hac ducti fuerint ratione, quòd aurum
Hunc sibi nativum deposcat. Luteus autem
Commendatus erat, viola qui flore caduca
Delectabantur. Tyrio bis cocta benevo
Vestimenta, prius Reges gestare solebant;
At postquam byssus cepit se prode re Mundo,
Hunc sibi fecerunt proprium, coccumq; propinquis
Con-

L. I. ANAG: XIII.

Concessere suis. Hinc tanta licentia crevit,
Ut post hac etiam quisvis de plebe metelli,
Calones, cacula, serbi, famulique, coquique,
Vestierint tali scabiosum corpus amictu.
Non tamen hoc quinquam merito reprehenderit ebum,
Si nostrum videat. quid nunc audacia, quid nunc
Præterit inuictum populi furiosa libido?
Quicquid agit, Princeps, quicquid corruptus in aula
Magnas agit subito sibi plebs quoque sumit agenda.
Hinc sit, ut objecta vitæ gravitate prioris,
Italia prævos referat Germania mores.
Credere mihi, quisquis (si qui modo legeris) ista
Legeris, ex habitu sapiens te iudicat omnis.
Qualis enim mens est, talem quoque vestis adumbrat.
Si thorax sectus tuus est, velut in sua lora,
In tergoque tuo freni spaciantur equorum,
Si tibi concisa caligine vix inguina velant,
I procul, i, nostro nunquam scriberis in albo.
Futilis es, non credo tibi. Pulcherrima res est,
Innocuos habitu mores ornare decenti.
Quid vis? porcorum pastor nunc diligit auram,
Agrestique premit preciosas pollice gemmas.
Ergo da veniam generoso sanguine natis,
Quando vides, quanto soleant se tollere fasti.
Quid tecum faciam, duro subiecta virorum
Fœmina servitio? non te vituperat unus.
Spirituosa nimis, si te laudavero, fies.
Et contra metuo, si te culpavero, parnam.

Nescis

L. I. ANAGR: XIII.

Nescio, quid faciam. Fio maturior annis:
 Expers sum sociæ tacito pede labitur et as:
 Instabilis Venus est, nunc huc, nunc fluctuat illuc:
 Semper amor dubias solet intorquere sagittas:
 Forsitan est etiam, quidam mihi fidus amicus:
 Vos quoq; blandidulo me captivatis ocello.
 Deniq; complures video concurrere causas,
 Quæ si me cogant, nullâ ratione resistam;
 Nam verè fateor (nolim temerarius esse,)
 Non, quicumq; hoste flammæ non sentit amoris,
 Crâs quoq; tutus erit. Cuius hoc jure timetur,
 Quicquid contigerit de tot mortalibus uni.
 Quòd si tunc igitur fortunâ tenter eadem,
 Nonnè salutiferâ leviter mea vulnèra dextrâ
 Tractari eupiam? Placet has defendere partes.
 Objicitur primò, nimio quod amore placendi,
 Ultrâ præscriptos fines pes vester aberret,
 Quippe sit hoc vitium vobis pro more receptum.
 Et manibus nunquam speculum deponere, semper
 Querere compositos vultus, falsumq; ruborem,
 Mentiri facie; nativò membra colore
 Despoliare suo; nebulis incedere amictus.
 Esse lebes verbis, ferro vibrare capillos,
 Quotidièq; nobo plateas abstergere mundo.
 Istànè damnamus, quæ si quæ forte recuset
 Fæmina, Tysiphones odiosum nomen haberet?
 Quis pateretur eam, quæ turpi sublita limo,
 Porcus ut immundus, sparsis per colla capillis,

Horri-

L. I. ANAGR: XIII.

Horribili vultu, per conventicla volaret?
Cur quod in hunc sexum Deus, & natura benignè
Collatum voluere, sua non arte iubetur?
Deniq; cum nobis se commendare laboret,
Quo tandem vultu studium reprehendimus istud?
Mollicie plumam teneri vel vincat oloris,
Verbaq; det molli certantia saepe butyros;
Non sumus lippi, temerè non sumus iniquis;
Namq; melancholicis hæc sunt medicamina succisa
Qui præcepta docent morum, civiliter omnes
Esse bonum statuunt, quod se communicat ulterò.
Hinc ita concludunt: Summè communicat hoc se.
Ergò bonum summum est. Major verissima perstat,
Falsam subjiciunt. Taceat subsumere veram;
Sed neq; carminibus risum captamus in istis.

Si quis de fructu vitij jam cogitet hujus,
Historicos adeat: nam non exuberat uno.
Cæsar non potuit, quenquam se ferre priorem,
Pompeiusve parem; nam quantum cresceret unus,
Tantum de sinu laudis sibi credidit alter.
Hic igitur primùm tantorum corda virorum,
Invidia virus stimulis agitabit acerbis.
Hinc odium magis atq; magis se prodere cœpit,
Donec in irarum fluctus prorupit apertos
Bellag; vastarunt miseram civèlia Romam,
Usq; adeo nunquam vulgi proverbialia fallunt:
Inquinat egregios adjūctā superbia mores.

DE IN.

DE INGLUVIÆ.

Sed nunc tempus adest, libri pars ultima primi,
 Inglobies, tractanda venit. Scio, nemo probabit,
 Si mea sollicitè tractaverit omnia cura,
 Per mediam placet ire viam, calamog; volanti,
 Hoc quoq; pestiferum Luxus perstringere germen,
 Inglobiam Fastus ex ubertate creavit,
 Idem nutrit eam. Chthonoplastos aspice primos,
 Quamprimum Fastus mentem succendit eorum,
 Exemplo multas etiam Gula concipit auras,
 Nos homines cæci rectum plerumq; putamus,
 Quod tamè est curvum, rursus qua curva putamus,
 Interdum non sunt. Si quem videamus habere
 Non penitus tectam turpi fuligine mentem,
 Quà videat possitq; malos avertere mores,
 Cogitur omnino stultorum maximus esse.
 Queritis exemplum, dabimus; nam scilicet omnis
 Anceps exemplo res fit manifestior apto.
 Orphens (ut perhibent) rigidos testudine truncos,
 Indomitasq; feras, & saxa sequentia traxit,
 Hoc Linus, hoc fecit Tbebana conditor urbis,
 Ambo præclari, celebrati cantibus ambo.
 Saxens est, quisquis cytharas hic fingit eburnas.
 Nil aliud testudo fuit mimibilis Orphèi,
 Quàm pia mellisua tantummodo gratia lingua,
 Hac mores hominum, quod non queat ull a potestas
 Armarum, legumq; rigor; mansuescere fecit.

Tali

L. I. ANAGR. XIII.

Tali (n. fallor) nostro quoq; tempore pollet,
 Ec cathedris quando variis de rebus in omnes
 Verba serit partes facundia Lauriger Heros.
 Salve lingua potens! dicendi copia salve!
 Tu sine vi cogis, tu flumina sistis aquarum,
 Tu rigidas ornos; lapides tu saxaq; mulces,
 Pectora tu molles hominum, Tu moenia condis,
 Tu retrahis tumido nantes procul equore puppes,
 Omnia tu vincis. Per te vastissima Mundi
 Machina consistit. Per te delebitur illa.
 Me quoq; ne semper recto ferar ordine certus,
 Extra sepe vias, saltus per & avia ducis.
 Nunc quoq; iudicium caepi describere nostrum,
 Idq; per exemplum mox declarare volebam,
 Ad tua devolvor multis encomia verbis.

Auc si non à te meus isthic profluit error,
 Sum lebitate potens, quare mea caepita resumo.

Pythagoras igitur Samius cum multa videret
 Emendanda Gule, divinae mentis acumen
 Consuluit, tandemq; videns exempla priorum,
 In nova demittit celerem molimina mentem,
 Ejectasq; semel, destruito corpore, nostras
 Sede nova recipi statuit, post funera mentes,
 Ing; pecus ratione carens transire solutas.
 Dogmate tam lepidò, tam pulchra fraude repertò,
 Italia populos carnis deterret ab esu?
 Credit enim quibus, ne tauro fortè perempto
 Viscera Patris edat. Pietas hac maxima; verum

¶

Sola

L. I. ANAGR. XIII

*Sola prius, sensum sese diffundit, & instar
Arboris aërie felicia brachia pandit.*

*Ergo quod Amphion cytharâ fecisse canorâ
Dicitur, arguta fidibus testudinis Orpheus;
Fecit idem sapiens; modus est diversus ab illo,
Hunc irridemus fatuus, fluctumq; putamus,
Cur? usum carnis damnat, quò damnet abusum.
Nos igitur cauti sumus hîc, retinemus utrumq;
Hinc ratio petitur, quando de moribus hujus
Quæstio sit seculi, cur integritas relicta,
Ad mala tam faciles vitio vitulemur in omni.
Nempe feris altimur; mirum si more ferarum
Nos vident homines. Animi plerumq; sequuntur
Corpora ingenium; sicut sua pabula corpus.
Sed neq; tam firmis credatur viribus esse
Ulla cibi species, ut quenquam cogere possit.
Suad ei; non cogit. Si qua videatur habere
Alius ingenium, quam vis ei Dadala rerum
Impressa natura potens; divinitus omnis
Esa potest solito longè perfectior esse.
Hic si non fiat, magici sit fraudibus oris,
Exemplis possem tibi rem proponere totam.
Sed non tam viles animas ducamus oportet.
Nemo, tam promptè poterit convertere quenquam,
Quam poterit promptè putridis offendere verbis.
Omnibus ex æquo Judex est ille timendus.
Qui neq; personas hominum, neq; munera curat.*

L. I. ANAGR. XIII.

Et Gula consuebit fructus proferre nocivos,
 Non minus ac reliquæ species, quas diximus antè.
 Rem minuit lautam, regiones vastat, & urbes,
 Efficit infames, febres incendit a cutas,
 Affundit geminum tetricâ ferrugine lumen,
 Debilitat vires animi, malè sauciat artus,
 Macrorem generat, rixas alit, atq; querelas,
 Illicitâ stimulat cæcâq; libidine mentes,
 Non dormire finit, noctu mala somniâ gignit,
 Luxuriare facit verbus, secreta revelat.
 Sæpe per hoc vitium coeco stimulante furore
 Ipse parens gravidas fecit sua pignora natas.
 Et contra vitium genitricis scandere lectum
 Filius est ausus. Quid non Gula pessima, quid non
 Inlubies faciat? Qui vult è divite pauper
 Esse, Gula vitium tantum sibi reddat, amicum.
 O quot, & ô quales solet hoc malè perdere Cives!
 Nobis haud paucos, qui cum virtutibus essent
 Primitus ornati pulchris, & honore vigerent
 Eximio, posthac prædicto crimine lapsi,
 Seq; suosq; bonis malè præhabere paternis.
 Non igitur debet nobis res aut mira videri,
 Si, quibus ante fuit res lautæ, domiq; forisq;
 Exterius niteant auro, phalerataq; gestent
 Vestimenta quidem; propriis sed ab ædibus acti;
 Pauperiem foveant intus: Si serica monstrant;
 Linea substernant sibi pulvinaria noctu;
 Si Sarcos nutriant pavos, Afrasq; volucres;

*Lactucas comedant; potent e flumine. Talem
 Fert Gula mercedem. Verum non persequar illos,
 Quos sua poena sat est; tantummodo noberis istud,
 Quod iam distorti mores politebmatata quævis
 Funditus evertant; nam cum Deus ætheris æquus
 Equus amet, tolerare nequit pugnantia secum.
 Tunc igitur vel bella vocat; vel fidere diro
 Temperiem Cæli vitiat. Communibus auris
 Vescimur hic omnes; quod si jam pessimus illas
 Halitus inficiat, sensim letibale venenum
 Imbibimus, stratiq; viis ceu bruta perimus.*

*Et sic, cum Domino, versu generaliter omnes
 Expedii belli causas. Ea poena subinde,
 Non secus, ac quoddam Domini generale flagellu;
 Cervicis dure populos parere cogit.
 Multa quoq; inferui, de nostri moribus ævi.
 Hoc tibi principium libri promiserat huius.
 Stare decet, qui vult aliquid promittere, verbis.
 Quicquid erit, parvus labor est nãq; ònia raptim;
 Non meditabundus scribo. Si fortè placeret
 Ingenii solidam per carmina querere laudem,
 Non ego de vitius tentãssẽ scribere nostris,
 Quæ res invidiam mihi sit paritura perennem.
 Res aderant pulchræ; quoquò mea lumina verto,
 Res video pulchras; unum tamen excipe lætum,
 In quem nos turbat, noster temerarius error.
 His tamen omiſſis in re præsentẽ volebam*

Exercere stilum, quamvis communia saltem
 Parcius attigerim, multis consulto relictis.

Jure tibi possem dare carmina manea videri,
 Si non adjicerem, quam ratione levavi
 Istarum possint finctus bellig. procella.
 Non omnes eadem statuunt; nos vera sequamur.

Libri Primi

FINIS.

Errata crassiora.

In tit. Nobilissimus l. Nobilissimus. Ibidem
 post Bellicus, Anagr. 3. immittis, semper l. im-
 mittis, ibid. Anag. 4. interfectionibus l. interje-
 ctionibus. In Curricul. transcribere l. transcribere.
 Anagr. 13 vers. 32. Triga l. mala. De Atheismo
 vers. 31. et ass l. at as. De Superb. vers. 70 in mende-
 dare l. commendare. INGLUVIÆ l. INGLUVIE.
 NB. Quodlibet Anagr. 247. literis constare; sed
 Dipthongos in suas simplices esse resolvendas. Se-
 cus si deprehendes, cogita vitium inesse Typothe-
 ticum.

✽(O)✽

C 3

LIBER

LIBER II.

ANARG. XIV.

ANte portas bellum ; intrâ has
graffatur pestis. O homo! resipisce.
Noli similis esse nuci, nullos ferenti fru-
ctus, nisi bacillis, scipionibus ac contis
multoties castigetur : Memento mihi,
malè hîc collocari operam, nisi omissis
hujusmodi tam inertis ocij gerris, grata
vigilagas illi Cœlorum Numini.

**Extheors.*

Nobis è sacris, quòd, ubi peccata fatemur,
Et petimus veniam, mitis Pater ætheris altis,
A nobis soleat meritas abvertere pœnas:
Nobis hoc etiam, quod, nî contagia vite
Nostra emendemus, soleat vel maxima Regna
Exhaurire suis cultoribus, oppida late
Concutere exterius bello, intrâ mœnia pestem
Mittere, quæ finem nostre faciant duo culpe.

Quam sit quassa diu Germania nostra priori,
Non opus est verbis, desertos aspice pages.
Hi te informabunt. Videas felicia quondam
Munere spicilegæ Cereris ; nunc perdita dumis
Arva, colonorum gazas ; Quis fanera dicas
Passim strata viis, Et honore carentia multa
Absumo

L. II. ANAGR. XIV.

Absumere tantum turbe. Res parva videtur,
 Urbibus ereptis, altariavertere, flammis
 Divinas violare domos, sanctusq; pudorem
 Demere virginibus, predari, jura supremi
 More Tyrannorum, pedibus calcare superbis.
 Deniq; non possum mihi persuadere, quod unquam
 Grassari Pejus Scygi dux possit Avern.

Porro, quis nescit, media, quid fiat in urbe?
 Sape sub Auroram moritur, qui Vespere sanus
 Incolumisq; fuit, Febris hunc, tumor abripit illum:
 Dira fames istum; multos tristissima pestis
 E medio tollit. Certè pars major eorum
 Tempore nocturno terra mandatur inertis,
 Jamq; adeo bix terra capit; nova funera, jamjam
 Et nova busta petent. Natos hic luget ademptos
 Ille suos fratres. Vix est ex omnibus una
 Salva domus; videas multis obiisse parentes,
 Orphanosq; stipem petere. O mala tempora! necdum
 Sentimus Domini penas; durissima nobis
 Quicquid agat, frons est. nullo monitore movemur.
 Funditus everti cupimus, vindictaq; flagellum
 Irritamus adhuc. Non est satis, esse subentia
 Exhaustas urbes vegetas, direptasq; passim
 Atq; equata solo disjectis oppida muris;
 Quinetiam patriam cupimus regione carere,
 Abductiq; procul Turco servire Tyranno.
 Hoc unum saltem restat, secus omnia nobis
 Eveniunt, quacunq; Moses reliquit propheta

L. II. ANAG: XIV.

Præfractis populis longo sermone minantur.

*Ohe! jam satis est. Tandem sapiamus, & huius
Ulceris authorem devotâ voce rogemus,
Præset opem nobis medicam, tranquillâq; pacis
Fœdera componat: nam fons est ille honorum.*

*Sed neq; sufficiat magno dare verba Tonanti,
Nos quoq; de mediis finem spectantibus illum,
Sumere vult aliquam sincero pectore curam.*

*Hic primum video medium semperq; requiri,
Ut placidè conjunx vivat cum conjuge; nec sit
Alteruter sœvus, rabidi de more leonis.*

*Si quid (nam nemo est ex omni parte beatus),
Delinquat non sponte sua discendior alter;
Molibus emendet verbis, & carrigat alter.*

*Plus ita proficiet, quàm si, irati ætheris instar,
Antonet; aut pugnis libret furiosus utrosq;.*

*Discet ab his sensim natus componere mores,
Inq; timore Dei crescit: nam facta parentum
In sobolem transire solent. A matre canorem
Implumes nidi discunt, referuntq; vicissim.
Quod si constanter fiat, Domus illa Lycæi
Egregij præstabit opus: nam tempore parva
Illustres pietate viros, rerumq; peritos
Heroes fundet. Talem domus alta LOHAUSEN
Te GULIELME, dedit; neq; res ea sumptibus ullis
Indiget; aut adeo magno duroq; labore.
At certè longo. Sit ita. assuetudine rursum
Fit cuius brebior patri, quantumq; fatigat,*

TAN.

Tantum delectat. Serbi quoq; tale videntes
 Imperium domini, vident moderatius, hancq;
 Ediscunt artem taciti, & concordibus usq;
 Inter se coeunt animis. Concordia primum
 Dispersos homines rabidarum more ferarum
 Contiguas fabricare domos, blandeq; coire
 Edocuit: parvis opibus concordia semper
 Addit; & exigui spacio bene temporis auget.

Hac illa est virtus, qua messibus borrea densis,
 Divitiisq; domos stipat, cultuq; decoro
 Et dominum, & dominam vestit, serbosq; futuris,
 Insnuat dominis. Pulchra est Concordia virtus.
 Hanc ubi quisq; domi didicit, jam proxima cura
 Est, patriae servire suae, bona publica semper
 Privatis praeferre bonis, defendere leges;
 Non quas nunc aliquis reperit. Vesania mera est
 Omnia praeceptorum damnare inventa, nobisq;
 Legibus, insuetis onerosum civibus esse.
 Saepè novae leges subiti sunt causa tumultus,
 Principiumq; mali; Si possis videre praecepta
 Nulla novae sit causa tibi saepe idonea legis.

Quilibet hoc etiam studeat. Sit amator honesti
 Quod contra currit, fugiat cane pejus & angue
 Non toleret vitium. Pedibus manibusq; repugnet.
 Nec quia non multum prima nocitura videntur
 Semina praeceptorum, possit contemnere: namq;
 Admissis vitibus vitis, majora sequuntur.
 Rite colant equum, primum qui sceptrum gubernat.

L. II. ANAG: XIV.

Post reliqui proceres: Populus conspiret in unum,
Secteturq; bonum pariter Concordiæ, ametq;
Nam mihi pro certo persuadeo, quilibet ipsum
Per se cognoscit, quæ res sit consona vero.
Multa monenda mihi de religione fuissent,
Sed si sollicitâ rimarer in omnia curâ,
Ditis non esset finis. tantummodo noris,
Quod, dum contendunt inter se ranag, musq;
Advolet, & rostro milvus discerpit utrumq;.

Propter argumenti similitudinem,
placet huc adjicere Carmen, ad Cla-
rissimum & Excellentissimum

Virum

DN. PETRUM LAUREM-
BERGIUM, Phil. & Med. U. Docto-
rem, Poëtes Profess. p. strenæ loco
sub exordio præsentis 1638.
anni scriptum.

Hæcenus ancipiti bello, cæcog; tumultu
Heu! nimiū trepidi multos trāsēgimus annos.
Incultus jacet omnis ager, populosaq; quondam
Oppida monstrantur vel edaci diruta flamma,
Vel cultore suo planè deserta priori.
Quid querar? ipsa tua causa es Germania cla-
Nam nisi peccâsses, celsi moderator Olympi, (dicit
Jam dudum ferulas à te removeret inertes.

Sæpe

Sæpè tibi fuimus longè meliora precati ;
 Imò precamur adhuc ; sed tu quasi coeca furore,
 In tua damna ruis, mox es discerpta ferarum
 Rictibus, ò senti, tandem tua vulnera senti!
 Cur peritisse cupis? Medicum tibi quere perituro.
 Hem nobis annus adest, positis agè, si sapias, armis,
 Fœdera pacis ini placida Dominumq; require,
 Hic medicam præstabit opem, hic tua vulnera miti
 Contrectando manu, sanie purgabit ab omni,
 Donec ea in solidum curet, faciatq; coire.

Tunc antiqua tibi facies, splendorq; redibit,
 Letaq; cantabis mecum: Pater optime rerum,
 Accipe, quas refero summas tibi pectore grates:
 Nam quia me pluvius ac tempestatibus altam,
 Extrahis, atq; iterum firmas mihi robore plantas.
 Agnosco celebrog; tuam, Sanctissime, curam.

Plura quidem dices, summam nihilominus istis
 Versibus expressi. Nunc ad nova vota revertor,
 O utinam non vana! Poliq; soliq; Creator,
 Usq; adeonè feri tollent se mole Gygantes,
 Discerpetaq; tuum lupus insidiator obile?
 Si quis adhuc precibus locus est, lacrymisq; tuorù,
 Da, coeant animi, da, qui moderantur habenas
 Regnorum, placide furent in fœdera pacis.
 Respice Teutoniã, Sedes ea commoda Musis
 Hospitiumq; fuit; Sed nunc est fœda latronum
 Illubies, Caciq; specus. Si fortè superfit
 Unus & alter adhuc, qui te timeatq; colatq;

Assi-

L. II. ANAGR. XIV.

Aspidis premitur curis, metuitq; subinde;
Nam videt hostilem jugulo impendere mucronem.
Hunc, velut & Phœbi prælustria castra secutos
Theologos & Philosophos pietatis amantes,
Inter & hos pulchrum cui dat frons laurea nomen,
Meromq; insigne decus, floremq; virorum,
Defendas umbone tuo, salbosq; per annua
Exorsum serba. Cum jam labetur & ille,
Pace redue alium. Series ea duret in æbum.
Sic atq; te sera canet, sæclumq; futurum
Instruet enarrans, qua quantaq; feceris olim.
At tu, cujus ope nomen titulosq; superbos,
Eximiam cum laude ferasq; feramq; Magistri,
Accipe pro meritis paucos pro tempore versus.
Si tibi tale aliquid posthac sum fortè daturus,
Absenti dabitur; revocat me patrius Orbis.

Libri Secundi
FINIS.

LIBER

LIBER III.

ANAGR. XV.

MArte facit illustri, ô generosi
pectoris Heros,

Si mihi sit mollis citharâ Famosus eburnâ
Solum ego te hîc calamis possem, tibici-
nis instar

Vocalissimi,

Tollere, & ignitis cantando comin' astris.
Igniculisvè poli inferre; Nunc cantibus
his, pol!

Irrigui paullum est, imò nec mica vigoris
Mollissima.

** Ex Heris.*

Magnus Alexander faustum dicebat Achillem;
Non quia se clarum validis gessisset in armis;
Sed quia magniloqui musis celebratus Homeri,
Perpetuum toto retineret in orbe virorem.

Quisquis ab invidia procul est, atrog venens,
Principis Amathii verissima dicta probabit,
Fortia facta virum decorant, statuasq; merentur;
Sed quas indoctæ constanti ex ære cohortes,
Temporis exigui spacio, quâ cuncta domantur,
Carpit, & in nihilum redigit cariiosa vetustas
Quæ debent igitur multos durare per annos,

Doffe

Doctorum poscunt statuae monumenta virorum
 Hac illis animam praebeant, haec mortua caecis
 Sanguine perfundunt heroum corpora tumbis.
 Quod vixit Aeneas, quod Scipio vixit, & ille,
 Cui dedit aeternum cognomen aeneae barbae;
 Carminibus referunt acceptum. Carmina nullum
 Formidant senium, vixunt per carmina Fortes,
 Quicquid habes, vel flamma potest abolere; vel unum
 Atque Pieridum pandit Phoebusq; sacerdos (da;
 Carmina, nec flamma possunt abolere nec unda.
 Tolle caput, quisquis vatem totius amicum.
 Hic tua perpetuis donabit nomina cedris.
 O si me Clarus tanto dignetur honore,
 Ut liceat bijugi mihi scandere culmina montis,
 Et lymphas haurire sacras, capitiq; coronam
 Bacciferae laurus componere. Non ego Daphnin,
 Non ego te metuum cantus praecclare Philamon;
 Nam seu grandisonis heroica facta cothurnis
 Condere mens esset, Tragico clamosa boatu
 Melpomene scribenda mihi daretur in aurem;
 See potius molles elegos tractare luberet,
 Tersichoren semper facilem scripturus haberem.
 Hic ego te dignè decus immortale tuorum
 Carminibus GULLIELME meis, supra ardua caeli
 Sidera, sublatum terris, extollere vellem:
 Hoc etenim precium meret tua maxima virtus.

Maxio

L. III. ANAGR. XV.

Maxima, sive tuas hoc spectem tempore curas;
Sive quod ingenii rari sis dotibus auctus.

Nunc votum deus ille meum Mavorsq; moratur,
Quo be minus possim, magno quasi flumine mersum
Exeruisse caput; jamjam de more Cleanthis
Præter properitum nocturnæ pellar ad urnas.
Quid queror? an tandem solatia nulla supersunt?
Nulla nisi quod non melior fortuna poetis
Ire comes soleat. Comes hæc vexabit Homerum,
Nec non Virgilium, Grajorum maximus ille,
Hic verò Lætia dux est, Princepsq; loquelas;
Verùm non ideo mala, desiliis oclia vitæ
Insequar, est etenim sua laus utriq; reposita,
Et qui consequitur, quæ jam decreverat antè:
Et cui pro factis non est ingrata voluntas.
Quid, si non paucos ea fors edexerit ultà
Mortales alios, ut nunc allata duorum
Perspicue verarum possunt exempla docere?
Est ita: Sed nobis etiam pax alma negatura

ANA-

ANAGR: XVI.

TU huic Regno, & huic Urbi insigniter utilis es: nam consilio conditam habes Sapientiam; immò miles insigni ac multijugâ arte hîc loci, sic, pol sic, emicas, ceu Sol ille omnis lucis fotor: Spargis enim meros gratiæ flores. Hinc omnia tibi satis prosperantur. Salyus sis ô Literatorum Sol illustrissime!

Ex theois.

NE tamen exiguum videar male perdere librum
Quantumcunq; mibi præsens indulserit etas,
In tua descendam laudum argumenta tuarum,
Conflaboq; tuo parvum de nomine librum.
Ut nihil attulero, quod te deleat; habebis
Testem nempe tuum propè suspirantis amorem.

Qua retinere suum debet Respublica florem,
Principis officium; patrum consulta requirit.
Ille nihil temerè mutet, quod jure priorum
Consortes patria semel accepere tenendum.
Sit fugiens vitii: cause sit, fautor honestæ.
Hi verò quoties rerum sic postulat usus,
Principis officium subeant, siudeantq; suorum
Pondera ferre ducum, cum solus nemo tot urbes

Ferro.

L. III. ANAGR: XVI.

Ferre suo valeat gremio: nam propter eandem
 Acciti fuerant causam. Sic Vespere Phœbus
 It cubitum; sed nō maneat sine lumine Mundus,
 Cynthia fraternas subit, & moderatur habenas:
 Sic legimus Mosen sibi sexaginta decemq;
 Adjunxisse senes, qui parva negotia plebis,
 Atq; subinde novas, possent componere lites.
 Sapē fit, ut rupto sancit & fœdere pacis,
 Hostis ad interitum tranquillas destinet urbesh
 Magnanimus Princeps innato robore sisus
 Concinat armorum strepitum, magnosq; tumultus.
 Pergit in occursum sua depopulantibus arva.
 Intereā nē quis, patria ferus oppida viclor
 Occupet, expertos rerum, siveiq; probata.
 Semideosq; virōs legit, & trepidantia lectis
 Oppida commendat. Martem procul ipse secutus,
 Fortis equi stimulat gemivos calcaribus armos.
 Et vel devicto pulchros agit bove triumphos;
 Vel, si fata velint, fata libus occubat armis.
 Accipiunt hi jussa citō redteq; ministrant,
 Nempe nihil prohibet (si quis modo gestiāt esse)
 Esse domi fortem, verum fateamur oportet;
 Multa foris; sed plura domi præclara geruntur.
 Sunt hic jura foris; sunt hic altaria Divum;
 Sunt hic artificum, sunt hic divina scholarum
 Semina. Quis nescit, quod non semel una rotarum
 Debet, in currus fas est accurrere, fas est
 Nē ruat in præceps, illum temone teneri.

Omnia

L. III. ANAGR. XVI.

Omnia quae paucis retuli, praeclara virorum
 Gloria nobilitum, Themidos GULIELME, sacerdos;
 Commendata tibi pateris, recteque ministras,
 Hoc tamen haud satis est; Sed dura negotia regni
 Impigra cervice subis, nullumque recusas
 Pro patria, neque Lernaum tolerare laborem.
 Praesilicium venis horrentia peffora gestet,
 Quem non commodeant tua gesta domique forisque,
 Quin igitur quiquis non est stipite natus,
 Agnoscat celebretque sui benefacta patroni

Sed ne quem nimium longo sermone molemur,
 Hoc breviter dico: (nam te nunc alloquor Heros
 Inclyte) tu superans Satrapas virtutibus omnes,
 Huic Megalespoleos decus es, victuraque regno
 Gloria, dum vasto caelum nitetur Atlante:
 Aequora dum pisces nutrient; dum fœta benigno
 Terra sinu varios iterabit vere colores.
 Dum penna florabit honos; dum clara Rosarum
 Mœnia subsistent: etiam tua facta vigebunt;
 Namque dies venient, series cum sese nepotum
 Incidat in fastos, et cum te Martis alumnum
 Viderit Aoniis etiam coluisse sorores
 Quis fueris quæret, si quis tunc dixerit illi,
 Per te, quod Crispus Germanus voce loquatur,
 Quodque Mathematicas scribens adjuveris artes,
 Præterea fueris prompto sermone locutus,
 Quandocumque tuas solitus sis cogere turmas:
 Obstupescata tuum nomen, ceu numen amabit:

Nam

L. III. ANAGR: XVI.

*Nam si Teutonicum radiis illustribus Orbem
Nunc reples, cum Libor edax dentesq; canini
More tuam solito possint arrodere famam;
Nec tamen hic audax, sicut solet, audeat esse:
Quid fiet postquam fueris jam funere demptus,
Furere tranquillo? nam laus mansura bonorum
Ex ipso demum capit incrementa sepulchro.*

*Ne quid jam referam, quibus aut quam lenibus
Quicquid agis, semper soleat progressib; ire. (ultrò
Vis metui; metuunt te amari, rurj;us amaris.
Tu quoq; cum quosvis vero secteris amore,
Nescio, num quenquam doctis praeponere possis,
Tantus amor tuus est. Dicti persaepe recordor,
Quisq; sui similes ferme consuevit amare.
Tu literatorum Sol illustrissimus audis,
O literatorum Sol illustrissime, Salve!*

ANAGR: XVII.

TU multis è millibus es egregius
Heros; ingens imò rectè prima ar-
morum gloria. Hostis impij& falli. A mans
ac protegens doctos. Spernens illece-
bras. Istius Civitatis charus illicò cu-
stos. In omni Illustri Cor. Corolla con-
cinnitatis. Abi igitur piissime homo.
Millies fini vivacis Mathusalemi annos.

*Ex. 86-

*Ex. thes.

Ipsa sui precium virtus pulcherrima res est
 Sed capit hanc nullus, nisi qui terrestria turpes
 Esse putat scorias, feces limumq; lutumq;
 Cetera pars hominum carnis dulcedine capta,
 Prona voluptatem sequitur; ceu bruta; fugacem
 Philosophi quoties hac perpendere vetusti,
 Crediderunt animas diverso semine nasci,
 Ignibus aethereis illas constare volebant,
 Quae superent reliquas; solisq; Heroibus esse
 Infusas, docuere simul; Quae terra tantum
 Mirantur, nimium terrena fecis habere
 Has vulgo statuere rudiq; leuig; tributas.
 Partim vera canunt; partim falsissima; nam quae
 Semine de duplici referunt, sacra scripta refellunt.
 Altera duntaxat pars est, quia vera, probanda;
 Nam quò nobilior decoraverit actio corpus,
 Hoc magis illius dico præcellere causam,
 Nimirum formam, de qua, qui plura requirit,
 Huic sunt doctorum monumenta terenda sophorum.
 Nunc si te videam, proavis Gulielmæ, vetustis
 Nobilibusq; satum; Pietas super omnia summa
 Grata Deo virtus, pulchris tua tempora fertis
 Implicat; at lateri virtus à cardine dicta
 Astat & assiduo te concomitatur euntem.
 Hæc verò cum sit quadruplex, sua munera quævis
 Ritè facit species. Primum prudentiâ secum
 Disspicit, an quod agis, sit conducibile rebus?

Posthæc

L. III. ANAGR: XVII

Post hac integritas examinat omnia lance,
 Exequitur, quæ pondus habent, Audacia maius.
 Quarta cavens extrema, modum præscribit, & in-
 Officium legesq; tuas attemperat actus, (ira
 Hæ sunt virtutum Domine, super adjice porro
 Cuiq; suos etiam comites, exercitus ingens
 Inde tibi emerget, Nos ne videamur inani
 Verborum strepitu preciosas perdere chartas;
 His delibatis obiter, concludimus ultro;
 Quod sis egregius multis è militibus heros;
 Quos ferat hæc etas: Quod Martia castra secutus
 Ingens armorum decus hinc evaseris, immò
 Gloria prima ducû: Quod non pati are patrantem
 Impia, te propter: Quod non assueberis atris
 Auscultare virtus: Quod sicut diximus antè,
 Non modo doctorum soleas ambire favorem;
 Verùm etiam, quotias sic fert occasio rerum,
 Efficias tutos; extrahq; pericula sistas;
 Quod serpente magis, fugias ignava malorum
 Semina; Quod spernas vitæ nocumenta fugacis,
 Turpes illecebras: Quod tibi charus è urò
 Sis datus huic Custos; Quod in omni laude priores
 Obtineas partes: Quod iam quod deniq; possis
 Jure tuo dici Concinni pulchra Corona.

Ad finem propero, Tu si placet, ordine faustos
 Tot videas annos; quot muscas educat aër;
 Quot silvæ frondes; Vel si non sufficiunt tot;
 Quot maris affliti sævis Aquilonibus unda
 Lictus ad incurdum flammæ eructat arenas.

ANAGR. XVIII.

IMpossibilis est Regni sine consilijs & armis conservatio: Ut enim maris malè commoti fluctus, male, nisi in altum aggestis, Vallo ac agrorum molibus: Sic petulantis impij ac hostilis vulgi infrenes illos affultus irritò conamine sine his cohercebis. Istheïc porrò circà portas erit vigilandum. (h)

Τὸ μὲν γὰρ συνέχον ἀνθρώπων πόλεις
 τὰτ' ἔσθ', ὅταν τις τῆς νομῆς σώζη
 καλῶς. Euripides.

*Εκθεσις.

Scire volens Phæthron, quo sit genitore creatus,
 Dic mihi Mater, (ait) cuius sim sanguine cretus.
 Illa refert: Phæbi. Juvénis temerarius ardet
 Explorare fidem, Phæbum petit, Et prece blandâ
 Quadrijuges sibi postit equos currusq, regendos.
 Quos simul atq, patris dedit indulgentia, letus
 Frena capit, carpitq, viam, tum nomine quemq,
 Exhortatur equum proprio, sed vocis acutæ
 Proditus ipse sono, (patriâ gravitate carebat).
 Debius abripitur, lorum formido tenellis
 Excutit è manibus, mox obliviscitur horum

Notæ.

L. III. ANA'G. XVIII.

Nomina, sæpè suum tenero vocat ore parentem;
 O pater adfer opem, pereuntem respice natum,
 Interea curru præceps auriga pater no.
 Volbitur excussus rapidos jam concipit ignes.
 Mundus, & innocuas Vulcanus corripit urbes.
 Nemo putet, quando statum monumenta rebolet.
 Præter in his turpes planè nihil esse Chimeras,
 Cortice seposito, & elaminibusq; remotis,
 Apparet fructus maturâ dulciior uvâ.
 Hic Phæthon nimium juvenili pectore sisus,
 Principis imperium stulti sapienter adumbrat.
 Hic simulatq; capit defuncti sceptra parentis,
 Omnia pro lubitu solet immutare vetusta,
 Unde gravis rursùm sequitur confusio rerum.
 Exemplum in sacris nati Salomonis habemus.

At non & patres eadem dementia semper
 Captivare solet, multi quos æquus amavit.
 Jupiter intrepidè leges tutantur honestas.
 Ve tamen huic regno, secum quod dissidet ipsum?
 Interitum querit proprium, lapsusq; propinquat.

Quid? si tunc etiam vulgus parere recuset
 Legibus? an quisquam furioso obstare possit?
 Non Princeps, non Rex. Ideo quicumq; potentum
 Mature regni vult procurare salutem,
 Nunquam pro lubitu patriæ exultat habentis.
 Quin ubicunq; potest. Seniores audit, & istud
 Ducere Regali consuevit & addere laudi.
 Ferrior est semper duplicatâ cannabæ funis.

Plusq;

L. III. ANAGR. XVIII.

Plusq; valens unâ plures. in fasce sagitta.
 Singula frangetur. reliquis quæ junctâ, maneret.
 Sed si consiliis. opus ullo tempore junctis
 Fortè fuit. nunc est. Nunc. nunc. ubi quisq; rapinâ
 Hamatam scelerat dextram. sunt arma petenda;
 Hic enim mediis regni fortuna videtur
 Stare diu. res si qua diu mortalibus ulla est.
 Annon vidisti. quando bada cœrula Ponti
 Præcipites Euri fundo commota flagellant.
 Quomodo littoribus montes frangantur aquarum?
 Atqui littoribus armatus confero leges.
 Frangunt. quicquid eis temerè colliditur. aut si
 Non penitus frangunt. aliquâ ratione coercent.
 Has igitur porrò. quod agis. celeberrime Magnas.
 Consiliis armisq; tuas defende. Ductisq;
 Perpetuoq; mane vigilans vigilantis ocellus.

ANAGR. XIX.

Intereunt vestimenta sphintres. cingula.
 specula. discriminalia. milli. echini. mi. othecia.
 Finis erit omnibus his; Organo olfactorio. cutullo.
 fergestrio. vomeri. ligulis. mitris. sportis. item cal-
 ceis. gemmis. armillis ac similibus. Ergò sola ac
 unica virtus est hominibus possessio constans ac
 optima.

ΑΓΕΤΗΣ ΒΕΒΑΙΟΙ ΔΕΙΣΙΝ ΑΙ ΚΤΙΟΝΣ
 ΜΟΝΟΙ. Sophocles.

Ex He-

"Ex defectis.

Grega duos jactat tellus de gente Sophorum.
 Hi quoties hominū stultissima facta videbant,
 Temnebant eadem pariter; sed dispare facto;
 Alter enim flebat; largè videbat at alter,
 Flebat Heraclitus; sed Democritus ridebat.

Quidam querit, uter fuerit Sapiensior horum:
 Risus enim solis stultis est semper in ore;
 Contrà, flere nimis, nimium muliebri putatur.
 Non facilis dicta res est. Ego tempora semper
 Distinguenda puto, nec non variantia vulgi
 Instabilis studia. Hinc omnis deciditur illa
 Quaestio. Nos obiter saltem tangemus utrumq̃.
 Hoc ubi jam factum fuerit, sententia nostra
 Perspicuis etiam verbis subjecta sequetur.

Ergò quod ad primum; per se variabile non est
 Tempus. idem semper fuit, est, credoq̃ futurum.
 Sed quoniam nihil est, quod non in tempore fiat,
 Sive suam querat formam sibi; sive ruinam;
 Hoc quoq̃, quod faciunt homines, causare videtur.
 Ne patiare tibi, quævis imponere dicta.
 Multa solent dici, quæ sunt expertia veri.
 Si quid habet causa tempus, duratio sola est.
 Ex hac namq̃ rei fluit hac mutatio; Verùm
 Rem neq̃ constituit per se, neq̃ promobet unquam.

Ergò, quid est causa? quid re torquemur inani?
 Est, sine quo non est aliquid. concurrat ab extrinsecis;
 Hoc igitur nihil est. Rerum scrutator acutus

D

Ernis

L. III. ANAG. XIX.

Eruit e fundo causas quascumq; latentes.

*Ufibus atteritur Vestis; teneatur in arca;
Blatta timetur edax. abiges suffitibus illam;
Nec dum sic poterit multos durare per annos;
Intus alii fomenta sua virosa senecta.
Adjice, si placeat, qui circumfunditur illi,
Aëra, quemq; poli longè sublimior axis
Desuper influxum rebus velut imprimi ipsis;
Hæc etenim, quamvis rebus videantur amica,
Sunt inimica tamen, nutriunt, carpuntq; vicissim.
Nunc etiam vulgi studium perpende, videbis.
Quicquid agat, nihil esse nisi res velle caducas.
Qui sibi pro meritis mundanos poscit honores,
Magna sibi nimium preciosaq; premia poscit.
O brutos homines! honor est pellacia ridens,
Fumus, & umbra levis, quando censemur habere,
Effugit e manibus. Vix attingenda videntur,
Quæ Mercator agat, quod pandâ nauta carinâ
Urgeat assiduo studium, pertasus uterq;
Paupertatis onus, laribusq; domoq; relictis:
Iraati sulcat fragili maris aquora ligno.
His licet interdum tumidarum Rector aquarum
Parcat ut Æolio missi quoq; carcere ventis,
Incolumesq; domum redeant; tamen improba turpi
Uxor adulterio natos suscepit, & illis
Quos præsens genuit, nunc est incognitus hospes.
Quid faciunt aliud, curvum sinuatus in arcum
Messor, & indivisas scindit qui vomere glebas*

Agri.

L. III. ANAGR: XIX.

Agricola, hamatum sub aquâ qui piscibus escam
 Exponit piscator iners, qui turpia cogit
 Vulnere Chirurgus deterso pure coire,
 Qui timidus tendit Venator retia damis,
 Qui radios textor tractat, qui forcipe massam
 Candentis ferri versat, fuligine turpis
 Deformisq; faber, variis qui deniq; rebus
 Est simul intentus, virtutem negligit unam?
 Sed tamen hic nostri mos consuetudoq; seclî
 Obtinet hanc, verum vulgo sub iudice, palmam?
 Ut nihil efficiens aliâs causansq; maligni
 Debeat ingenij maculas abstergere, tempus.

Hæc quoties fiunt; priscus Democritus ille
 Adsit, ut hos dignè fatuos irrideat, opto.
 Rursus ubi vitæ brevitæ occurrit, & ingens
 Perpetuendorum moles cumulusq; malorum,
 Interitusq; graves, tùm quot post ultima vitæ
 Munera luctiferum meritò turbentur ad Orcum;
 Nè mihi ridendi subeat tunc ulla facultas,
 Insurgunt horrore comæ, tremor occupat artus.
 Flere velim, nequeo, superant incommoda fletum.

Ex his ergò vides, justâ quod lance duorum
 Facta virum librata, ferant examina, nec sit
 Illius, aut hujus major Sapientia; namq;
 Est utriusq; gravis facti, me iudice, causa.
 Quicquid agunt homines, quicquid patiuntur iidè,
 Vel risum, atq; jocum; vel carmen triste meretur:
 Nam perit haud aliter, quàm turpis in aère fumus.

L. III. ANAGR: XX.

*Excipe Virtutem, quam si quis rite sequatur,
Rem sequitur talem, quam nulla aboleberis at as.*

ANAGR. XX.

MAGnum bonum est illustris
probitas cum Prudentia: Consiliis
enim simul optimis præstat. Si hanc as-
sciscas, felicitaberis. Age igitur, nihil
moréris alios malos. Omisiss his, huic
te, sicut & facis, consecra: nemo enim heic
solus tam agili pollet ingenio, ut non
gloriosiori luce simul irrorari velit.

Μένισον ἀγαθόν ἐστὶ μετὰ τῷ
ἀρεσότης. Menander.

Ex thes.

Cui Deus è meliore luto præcordia finxit, (reffi
Vir probus, & prudens; nunquam de tramite
Flectit iter temerè. Postquam Phœbeja lampas
Manè novo radios superà jaculatur ab arce;
Surgit & ipse suo strato, precibusq; peractis,
Que si: facturus, præponderat omnia secum;
Primæq; cura ferè subit hæc; dare jussa ministris
Perficienda suis; quoniam nil deside serbo
Turpius esse que at. Cultum petit ipse vel hortum.

Et,

Et, quod vel iusto plus luxuriare videtur,
 Vel fidam domini non vult agnoscere curam;
 Irato refecat ferro. Quod inutile longo
 Efficitur partu lignum, radicibus omne
 Effodit, inq. locum virgas sua poma datur as
 Inserit, interdum gnabi de more Phyturgi,
 Sylvestres cicurat mansueco germine truncos.
 Sic Cato, Sic Cyrus, quondam fecisse leguntur.

Vel si res adeo viles tractare pudor sit,
 Communis patria communia commoda quaris.

Maleries etiam non est hac ultima laudis,
 Moribus esse bonis, & simplicitatis amantem,
 Declinare scelus, vanas contemnere voces,
 Non tolli fastu, nullius carpere famam,
 Nulla simultatis vestigia corde fovere,

Dicere constant, contempto munere, verum,
 Artes scire bonas, contentum vivere paucis,
 Casibus in cunctis vultu consistere eodem.

Esse pium, placidumq. virum, quid deniq. multis
 Immoror his? poteram gemino perstringere versu.
 Omnibus in factis vita documenta probata
 Reddere; nec quenquam facto, vel ledere verbo.

Quisquis erit tibi multo meliora subinde
 Dotibus bis facies, quam si vel Achitophel ipse
 Praesit consiliis. Probitati cuncta ministrant.

Finge tibi, (quamvis quid opus sit fingere, nemo
 Perspiciat) sed finge tamen munimine null'o
 Circumvallatam, nudam, mucrone carentem,

Omniaq; infestis illi concurrere telis:
 Tutu manet, Quacunq; volant, mortemq; minantur,
 Irrita tela volant, illiusq; eluditur omnis.
 Sic & non aliter, ventrosa conturbata lappas
 Respat, & speculi, bullato margine, labor.
 Quid si forsan ei quoq; sit prudentia juncta,
 Utere consiliis, sapientibus utere technis.
 Nil tamen efficies. Probitas immota triumphat.
 Felix, qui probus est: non illi tela, nec unda,
 Non ignis, non flamma nocet, non fulminis ictus.
 Pluribus exemplis res hac deducta per omnes
 Clara queat partes fieri mihi sufficere unus,
 Quicquid in hoc superest biceno anagrammate, to.
 Sol generis GULIELME tui, tibi militet uni. (tum
 Querimus ergo probum, probus es, disquirimus, an
 Nostris temporibus, cui sit prudentia cura? (sit
 Est tibi. Res loquitur. Vidisti plurima regna,
 Illorumq; ferè lingvas cum lacte bibisti.
 Tu, quod Mæonides de canto scribit Ulysse,
 Multorum mores hominum legesq; notasti.
 Nec verò unius tantum illius recentis,
 Quamlecunq; sat est politia noscere formam.
 Perfectus qui vult fieri, teres atq; rotundus,
 Finibus excurrat patriis, loca disita querat,
 Multa legat, multum studiis impendat olivi,
 Sæpè diem nocti jungat noctemq; diei.
 Tunc quoq; cum fuerit, sibi multa deesse videbit,
 Cogimur hoc etiam dictum per sæpè probare,
 Quod

Quod veterū melius pascant, quam scripta noborū.
 Quicquid erit satis est: Prudenter ut omne guber-
 Ipse tuum studium, solerti mente vetustas (nos
 Cognovisse lubet formas, placet ergo sophorum
 Consuluisse libros, seges hinc fœcunda bonarum
 Percipitur rerum; Quæ sit divina Platonis
 Juræq; dicta suo Græcis Πολιτείας καὶ ἐνυχλεύ.
 Annon hinc nosti, quibus usi legibus olim
 Spartani fuerint fortes? quæ Creticæ tellus
 Jura tenenda sibi præscripserit? hinc tibi constata,
 Qualia Romani quondam nimis amula regni,
 Scipiadamq; labor, tulerit Carthago statuta.
 Nec nescire potes, quanam decreta Lycurgus,
 Pittacoq; Androdamas, Minos, Draco, Numa, Zaleus
 Quisq; suo exemplo legem, quam sanxerat ipse, (cuius
 Transgressus firmat, subiens sua facta, Charondas
 Et quos prætereà longum foret ordine dici
 Legumlatores; etenim genus omne librorum
 Perbolizare soles. Coram te dicere nolim
 E scriptis aliquid, quasi te latuisse putarem,
 Stultitiâ cunctos superet, qui pectine sumto,
 Carminis auctorem numeros docuisse laboret.
 Hac igitur poteris alicui satis esse beatus
 Notitiâ: verum nihil est umbratile nosse,
 Ni factis etiam recte, quæ scimus, agamus.
 Ergo ubi jam satis est tuamens exulta superq;
 Præceptis illam belli demittis in artes.
 Pro patriâq; gerens Heros fortissimus onsem;

Accipis ac reddis mutilato corpore plagas,
 Aurea fingamus redeuntis tempora pacis,
 Non tibi dedecori res hac fit, credo, futurus.
 Nam poteris studium longi deponere belli,
 Et chlamyde abjectâ, latum subsumere clabum.
 Aut, si forte magis scrutari arcana juberet,
 Tranquillè poteris reliquam deducere vitam.
 Nec minor è studiis esset tua fama futura,
 Quàm si vel totus soli tibi pareat Orbis.
 Cernis ut excelsus supra volet ardea nubes,
 Nidificentq; petris aquila, sublimia semper
 Penna carens gravitate petit. Sed longius ibi,
 Quam volui, dictis finem faciamus oportet.
 Cætera qua restant, jam subjicienda docebunt.

ANAGR. XXI.

Fortitudo ac Magnanimitas huic
 Militi egregium sunt ornamentum.
 Illis enim prorsus immarcessibilem sibi
 in hoc Orbe parat gloriam. Ast cæcos
 illos talpas, infelicissimos, nec generosi
 Martis pullos, nihil hic, nisi ignominia
 præstolatur vetulos. Idcirco si vis utilis
 & charus esse, uti Leo sis.

Exe.

"Exercis.

Quando virum fortem tabulâ depingimus istâ,
 Nemo sub hoc animal debet sibi fingere brutû;
 Hoc etenim quamvis aliqua formidine tangi
 Conspiciatur, iners tamen est, neq; ponderat illam.
 Vir fortis nunquam discrimina qua q; subibit;
 Sed tantum qua sunt laudem peritura decoram.
 Ergo consiliis hinc utitur, omniaq; antè
 Quam faciat quicquam, rectè à ratione volutans
 An locus? an tempus? modus an? mediûm q; requis
 Tum verò, nè quid temerè deliret amissis. (rit.
 Omnibus in factis finem proponit honestum.
 Præterea constans manet, & formidine nullâ
 Propositum mutat. Tali generosus Ulysses:
 Mente fuit; nam cum longo jam tempore fracti
 Ire aomum socii vellent, classimq; pararent,
 Quo fugitis? dicit, Decimus nunc advenit annus,
 Mortuus est Hector, Trojana exhausta juventus,
 Nil superest usquam Priami, nisi tecta feroci
 Absumenda rogo, salvis nil fecimus illis,
 Ultim. hic labor est, adsit manus ultima bello.
 Talibus heritatur socios, primusq; cap: sit
 Ardua, nec metuit vel mille pericula, fortis.
 Sed minimè satis est, si quis felicitus armis
 Fuderit hostiles & inani pectore turmas;
 Præmia magna sui, ceu condimenta laboris,
 Es petat, & referat: nihil est sine pignore virtus.

D s

Non

L. III. ANAG: XXI.

Non moror, hinc ultra, vulgo sum Judice longus,
 Totq; ferè scribo, quot sunt Anagrammata, libros,
 Ad te converterar, longè fortissime Magnus,
 Solq; tuæ stirpis, Magnum foret equor arandum,
 Si, quibus es fortis pugnaxq; repertus in armis
 Enumerare velim. Placidissima fata subibit
 Armiger Hungaria Princeps, fortissimus idem,
 Gloria Bethlenæ stirpis meritoq; vocatus
 Gabriel; ille tuos animos aususq; probabat;
 Nam cum Turcarum ferus induperator, agentem
 Octa, protraheret piscosi ad flumina Drabi:
 Unâ contrâ ibas. ceu noctis tempore fulgur
 Desubito apparet: sic & Calceimia virtus.
 Ecce fremit pulsus. quotquot Vulturinus ab ortu,
 Quotquot ab Australi Cælo madidissimis Auster,
 IncurSAT populos, usq; ad Gangetia regna,
 Et mare pacificum: vocat in nova pralia; at ille
 Virtutis memor antiquæ Tartessæ cogit
 Littora & Illyria gentes, utrinq; parati
 Vincere, vel vinci, veniunt, immensaq; secum,
 Agmina deducunt. ubi jam lachrymabile sæva
 Tempus adest pugna, magno concurritur æstu.
 Sol exborrescit, Terra fundamina nutant,
 Pan refugit Capripes, sylvis Dea Virgo relictis,
 Ætheream repetit sedem, pia numina celsò
 De cælo pugnam spectant. Quos stragis acerbos
 Non dedit illa dies? multis tu fervidus instas,
 Fulmineq; insano nigrum demittis in Orcum.

Tali

L. III. ANAGR. XXI.

Tali, credo fuit gens clade affecta Quirini,
 Sanguine cum humano Cannensibus nata natarent,
 En erit illa dies, cum, quâ se non Orbis
 Porrigit, insignis pugnae memo iuius.
 Colliget hic numerum, legiones iret,
 Iste recensabit, quibus hac heroibus acta
 Pugna sit. Hic inter primos tua nomina dicet.
 Gaude namq; tibi iam nunc victura per abum
 Immarcescibilem connectit fama coronam.
 Non ita Thraones, hominum qui plurima lethe
 Millia se jactant, unam strabisse per horam.
 His ferus in lingua pedibusq; fugacibus esse
 Mars solet: hi domito possunt Jovis igne coruscantem
 Expugnare polum; validis hi viribus usi
 Tartareas ferro possunt rescindere portas;
 Nil non hi placida possunt in tempore pacis;
 Ast ubi res forti poscitis decernere dextrâ,
 Degeneres Martis nati, spuriiq; videntur.
 Quisquis talis erit, miserabile transiget abum,
 Praemia sperabit, referet sibi dedecus ingens.
 Qui cupit ergo bonus patria defensor haberi,
 Ut Leo magnanimus truculentum proterat hostem
 Non pugnet lingua; paritur victoria ferro.

D 6 ANA-

ANAGR. XXII.

NON facile militem senem invenias cui omnia prosperè successerint, nisi meticulosissimus sit, ait Apollodorus: nam cum in bellis magna sit abjugij & periculorum farrago, raro te hinc, nisi plagis & cicatricibus, iis mille onustus, tolles. O Mars hostilis, his, his gratijs commitarum colligis. Horreo.

Στρατιώτῳ ἔργον ἀχρὲς γήρας λαβῆν ἔστιν δένει κκός' ἂν μῆδελός ἦ
Apollodorus.

Ἐκθεσις.

Mulm trahit secum, neq; parva pericula bellum:
Nam quia discordant animi sanguisq; potentem
Contemptū tolerare nequit, se concipit intra, (tum
Qui stimulent illum tacito sub pectore motus,
Cumq; minus pateat, qua se ratione superbi
Eximat imperio, M abortia corripit arma,
Concurratq; ferox, & quam de jure tenere
Hactenus est solitus, stabilit per vulnera causam.
Sors ibi praeipuas habet & moderatur habenas,
Tantum potest justus sumptis occumbere in armis,

Quam

Quam qui justitiam violat fortuna subinde
 Mutatis gaudet vicibus modo tollit in auras,
 Quem prius irato pressit pede nil magis illa,
 Mobilitate biget; nec rari deserit ambos.

Plus olim ferro virtus generosa valebat:
 Nam neq. tanta fuit lubrici fallacia vulgi,
 Quanta subit nostro corruptas tempore mentes,
 Nec tormenta Sathan procul ejaculanti fulmen
 Obvia quaq. terens, hominum monstraverat ulli.
 Idibus Hectoreis poterat Chironis alumnus.
 Esse satis magnus; sed postquam fusile cuprum
 Fulminat ore procul: virtus ea frangitur omnis:
 Nam simul ac carbo vim tormentarius ignis
 Concipit, borrendo strepitu intonat, omniaq. :
 Sint quacunq. velint, obstacula dissipat uno.
 Non hic Geryon; non hic Jobis incluta proles,
 Egeonbe Gygas, centum cui brachia centum
 Aerea scuta gerant, tota si obsistere possit:

Terg. quaterq. potest felix vir ille vocari,
 Qui semel e pugna redit & sine vulnere victor.
 Multis alterutrum jaculorum grandine lumen
 Eruitur, multi digiti minuuntur acuti,
 Hic nare praecisa foedusq. cicatrice multa
 Fert deformatos vultus, hic claudicat, illi
 Dextra deest pugna; non paucis sub cute plumbae
 Libida massa sedet, longum passum calorem,
 Donec ab hoc agere tandem consummum recedat.

Et

L. III. ANAGR. XXII.

Et quoniam propriis gens qualibet utitur armis,
 Hoc quoque compertum est, ut ratio seba Polonium
 Cestibus usa suis, crebro caput hostibus ictu
 Tuderit, ut plagis longè galea alta sonarit:
 Nonsecus ac motus incensa rupibus Æthiæ,
 Tunditur, & tusus Steropum sonat iælibus incus.
 Sed licet, hoc fiat, tamen hæc fors æqua videtur;
 Si videas illos, lethum quibus imminet atrum:
 Mors etenim nusquam sic se jugulando fatigat,
 Ac solet hæc fieri; non uno vulnere multi;
 Verùm mille cadunt. Quid multis deniq; verbis
 Persequor, hæc & rectè vulgi proverbialia dicunt:
 Mars & mors nunquã magno discrimine distant.
 O Mars bellipotens hominum tu sanguine gaudes.
 Nec tam fortis erit, quem tu non sternere possis!

ANAGR. XXIII.

Nobilis & Generosus gloriosam
 mortem præ ingloriã vitã appetit:
 nam cum is pulcherrimis illis, ac sic cla-
 rissimis gestis in hoc spinosissimo sublu-
 narium rerum theatro innotescat; nae si-
 mili gloriã ac honore callosi ac litigiosi
 jus leti subire studet, ac si hoc illi suffi-
 ciens sit monumentum.

Φέρτερον εὐκλεᾶ μοῖραν ἐπ' ἀκλείῃ
 βίῳ τοιοῦτο ἰσχυρόμενα. Julius.

Ἐκθε-

* ENAGRIS.

Mens generosa tamen pulchrae virtutis amore
 Dedecus omne fugit, neq; si neq; vulnere ce-
 Dummodo conservent veterē sua jura vigorē (dens;
 Stentq; foci patrii: quid enim si mœnibus hostis
 Vi potiatur; adhuc jucundum cibibus esset?
 Ferre jugum nequeunt generoso sanguine creti.
 Plusq; juvat tructibus vitam deperdere st immis,
 Quam minimi dignis animo parere subactis;
 Nobis enim quibus, quod turpia facta decora
 Perpetuam fama soleant aspergere labem:
 At contra, quando virtus generosa prematur
 Invidia, semper solent contendere sursum.
 Sanè non fallit, pulchrà qui morte peremptis
 Vivere virtutem st atuit: nam vivit, ut hujus
 Multa rei possunt: satis hoc exempla docere,
 David agit patrii curam gregis, Ecce Philistinæ
 Ascendunt contra Judam, Dux effertur horum
 Goliath, insano succensus amore duelli,
 Quo cum deceret, maledictis provocat unum,
 Detrectant omnes pugnam, nil premia Regis
 Proposita efficiunt, solum Jesseia proles
 Congreditur, sternitq; virum. Quid fortis Ulysses
 Non tulit? an possunt Aene facta latere?
 Materiam laudis præbent conjuncta periculis,
 Partaq; debito victoria major Achille est,
 Quam reddit à capto lingua Thersite procacis.

Unde

L. III. ANAGR: XXIII.

Unde patere potest, quod non sit honoribus illis
 Quos nobis tribuit Mundus, minus anchora firma
 Nil decor est oris, nisi flos periturus, Et aura
 Præda levi nil sunt longo quaesita labore,
 Era lutum splendens, nisi forti usus iniqua.
 Commendat Virtus hominem, virtute laboris
 Pertulit innumeros Alcmenâ matre creatus.
 Quid, quod non altâ cælum ratione petatur,
 Inde venit Virtus, patriam suspirat eandem
 Nititur huc omnis, qui sublunaria fortis
 Pectore contemnit, nihil hoc à tramite rectos
 Corde potest homines vitii seducere, quambis
 Mille fremant Mundi, Quambis ruat arduus ather
 Nil metuit probris, Veniat mors saeva, quid inde?
 Vinci non poterit; poterit per vulnere mille
 Aspera fata pati; nam mens sibi conscia recti,
 Non modo non ullâ poterit formidine frangi;
 Quin etiam quando præsens est funeris hora,
 Laudibus insisset veris, dignumq; peractâ
 Viâ obitum quæret, Multis obscurior antè
 Vita fuit; postquam lucta vicere supremâ,
 Splenduit, ut fulbum rapidis solet ignibus aurum.

ANA-

ANAGR: XXIV.

Heros perennis Martis Artis gloria,
 Cum fama dorso te fugacis Pegasi
 Vectum, Bootis currui commisceat:
 Non impelitis his egere metricis.
 Reor; minatis hinc opus laboribus,
 His innotescas longè hinc compagini,
 Ac sicut alis alites mollissimis
 (Nil invii ulli nam Viro, nisi muris)
 Te tolle stellis altiùs.

*NB. Vir muris, i. e. Timidus. Mus
 enim animal est timidissimum.*

Ed. Davis.

Nill magis est odio dignum, quàm semper eodem
 Carmine conbibas obtundere, Qui bene cantat.
 Mille tenet vocum discrimina, mille figuras.
 O ego retrogradi natus sub fidere cancri!
 Cur labris rudibus calamos adhibere laboro?
 An stolidi cupio fieri vaga cantia vulgi?
 Non est prudentis proprià se perdere culpà
 Qui latet. est tutus. poteram latuisse, me ag.
 Esse domi. latus Sponsa; nunc eboto, nondum
 Judicis ad Metii recitatis versibus aures.
 Audax est facinus nimium considerare parvi.

Doti.

L. III. ANAGR: XXIV.

Dotibus ingenii. Sed jam confidimus, idq;
 Pellecti tantum studio pietatis in illum,
 Qui, si praeceptat duri nos praelia Martis
 Dicere conemur. Quod enim non bibida virtus
 Aggrediatur opus? Conemur dicere, namq;
 Quantum sex reliquos nitido, fulgore planetas
 Adjacet Heliadum genitor Sol, Orbis ocellus:
 Tantum, quem canimus, virtusibus inelytus Heros,
 Adjacet Aonias, scriptuq; illuminat artes.
 Si, quibus hoc fiat scriptis, quis nesciat, ille
 Aspiciat CRISPU M germana voce loquentem;
 Terfius hoc nihil est. Video, mirorq; subinde
 Artificis genium. poterat, si sola darentur
 Ocia, per summi volitare cacumina Pindi.
 Parva refers (inquis) cave, dixeris ista secundo,
 Ni prius huic similem tentes finire laborem.
 Parva quidem prima facie permulta videntur;
 Sed si fortassis studio tentem eodem,
 Ingenium desit, merito reprehenditur omnis
 Qui nimis est audax, & spem praecipit amplam.
 Esto tamen, si quis cupiat tam libidus esse,
 Certè multa domi tacita retinentur in arca,
 Quae sint digna die. Si quisquam forte requirat,
 Scripsit Arithmeticam fundamentaliter artem,
 De icat hanc gnata. Pulcherrimus ille libellus
 Bellarmine tuus, de mentis ad aethera nostra
 Ascensu; verum, (quod vult quoq; nobilis auctor
 Eace tuâ factum) omibus erroribus illis,

208

L. III. ANAGR: XXIV.

Quos tu cum primis contra nos acriter urges;
 Latè conbersus pariter succisibus extas.
 Præterea foliis videas majoribus illum
 Tradere perspicue, grabium fundamenta rerum,
 Quomodo murorum, rectè munimine, cives
 Conveniat cingi; cur propugnacula mutant,
 Tempore quam prisco formam tenuere rotundam:
 Quæ sit commodior Valli structura: quousq;
 Expediat, junctas eidem, demergere fossas?
 Deniq; ne fiam longo sermone molestus,
 In summam redigo: Palam facit omnia, quæ scit,
 Obvius est cuiusvis, nihil intermittit eorum,
 Quæ sibi, quæ nobis ex usu prospicit esse.
 Unde tibi constat & posset quis dicere, si di,
 Nè cui sit dubium, vidi, Quid quomodo quaris?
 Induro frontem, venio, dicoq; salutem,
 Ut videt intrantem, dextram mihi porrigit ultrò,
 Continuoq; locum monstrat, jussosq; sedere,
 Blandis colloquitur verbis. Hic deniq; primum
 Rectè perspicio, quantum vir maximus, acri
 Judicio valeat. Sibi sermone paritè
 Differis, & graviter; Non illi copia fandi,
 Materiesq; deest, ornat sua dicta vetustis
 Historiis, rerum causas scrutatur acutè,
 Prævidet eventus animo, solerter in omnes
 Descurrit partes, lites, dijudicat aquè,
 Est humanus adhæc, facilis, quandoq; jocosus,
 Vultu constanti, verax, sine felle severus,

Gomis

L. III. ANAGR. XXIV.

Comis, mansuetus, dulcis, Quid congero multa ?
 Sicut iudicium, nisi pictor, imagine visâ
 Ferre potest nemo: Sic de Sapiente requiro,
 Ut sapiens dicat; taceat, quem insania vexat.
 Si tamen hic aliquid mea conjectura valeret,
 Sicut Alexander non frustrâ tribit Homerum:
 Non frustrâ teritur manibus Maro militis huius.
 Extimulare solent animos exempla bonorum.
 Esto bonus miles; Bello vir maximus esto:
 Tantum ne pulchrè cæptis manus ulima desit,
 Vos iuvenes doctiq; viri, quibus inclita cura
 Esse Minerva solet, Domino date thura supremo,
 Auctor ut illorum vivat, tranquillâq; ducas
 Ocia, quo possit cæptos absolvere factus.
 Ne proles aliâs divina proxima luci,
 Orba parente suo, leibo succumbat eodem,
 Neve novo patulus tristetur funere Mundus.
 Non dubito, mitis faciet, quæ poscimus. At tu,
 Cujus opem supplex ars fundatoria poscit,
 Artifici nulli Magnas, cessare priorum:
 Ne blattas timeasq;, tuos patiare labores
 Perdere matura morbi graviorq; senectus
 Approperant, urgentq; gradus. Ego nomine Mundâ:
 Te rogo totius; Nemo tibi præcipit, inquis,
 Et nemo prohibet, Tibi se polienda reservant
 Præctica; quid dubitas? Ne, quos tibi cōsecro Versus
 Posses tuam credas majorem reddere famam.
 Quilibet est sortis propria faber, Archiq; teus.

Tu

L. III. ANAGR. XXV.

*Tu potes esse tibi facta officiosus in isto ;
Idem tu proprium potes hic accerere damnum.
Utrumvis facias. Sed concludamus oportet :
Pugnando Græci Trojam vicere superbam,
At contra; Timidi nullos duere triumphos.*

ANAGR: XXV.

Helleborum, ait Aristonymus, crassiusculè sumptum, purgat: Si hoc in atomos & pollinem comminuas, suffocat: sic & nimis rara, & solitâ lege subtilior in Philosophicis dissertatio. Ac sanè imbecillis, gregarij immò nihili ingenij est, omissis ac relictis rerum nucleis solâ prorsus linguâ conniti.

Ὁ ἑλλέβορος ὀλοχέστερον μὲν
ληφθεὶς, καὶ θάλασσαν δὲ πίνου μίκρον
πειθεὶς, πύγει, ἔτω καὶ ὑ κατὰ φι-
λοσοφίαν λεπτολογία. Aristo-
nymus.

Τὸ γὰρ ἐκλαλῆν ἔθ' ἡδονῆς μὲν
ἄπειται, κακὸν δ' ὀμίλημι ἀσθενὲς
δε καὶ πόλεως. Euripides.

*Εκθε-

"Ex hecstis.

Jam dudum video quari, cum tempore nostro
 Ingens turba sacris dederit sua nomina Musis;
 Cur vix in tanto numero, tantæq; catervâ
 Unus ad ingenii possit pertingere laudem,
 Præcipue cum sis nobis tam magna librorum
 Copia: distat enim ratio contraria? Sanè
 Miraris meritò. Causas rimare latentes,
 Nec dubita, magnû numerum, & variung; prebendes.
 Non mihi proposui cunctis insistere, nec tam
 Prodigus esse velim preciosi & nobilis oçi,
 Præcipuas aliquot satès est producere: plenam
 Depromat pharetram, qui vult sibi querere laudes,
 Laudes Philosophi quavis secreta videntis,
 Inter præcipuas potior præsumitur esse.
 Quèd magis atq; magis concessa potentia Diti
 Crescat, & humanas cœcâ caligine mentes
 Percutiat, semper studiis melioribus hostis.
 Hinc intellectus paulatim cordibus horum
 Pellitur, & radice subit dementia fixâ.
 Hoc & sara sacri, sub tempora nostra futurum
 Prædocuere libri, simul admonuere sequentum
 Etates hominum, spreto ne tramite recti,
 Dent animum vitiiis: Sathanam noctesq; diesq;
 Esse sui similem: nullum captare soporem.
 O nimium verum, quisquis fuit ille, prophetam!
 Postquam mente carent homines, pietate relicta,
 Nequitias tractant, Clerus quoq; pectore turpes

Exci

L. III. ANAGR. XXV.

Excipit ac nutrit maculas. Divinus illi
 Aurea simplicitas est commendata. Quid autem?
 Rusticus est, si non spreis trivialibus istis
 Artibus (hoc titulo decorat communia) quod non
 In fabâ pueri possent reperire, reperio:
 Sollicitè numeret gressus, inflatur, ametq;
 Sęq; suosq; libros, ceu turpes simia natos.
 Sic nemo doctus poterit, de jure vocari,
 A proprio soleat nisi dependere cerebro.
 Ohè! quàm stulti sumus, obliuiscimur artis.
 Dum nova sectamur, veteris. Justissima lex est;
 Ille coquus intritum comedat, si forcé salini
 Oblitus fuerit, sequimur, sine fune trabentes;
 Despimusq; ultrò, dum qua per somnia cernunt,
 Ore abido arripimus, placitam ceu Polypus escam,
 Non hac sponte meâ dico, quâ pramia captem?
 Si ferar affectu; stulto sim stultior omni.
 Res per me loquitur; Res hanc indigna querelava
 Exprimit invito. Quidam mediocria possent
 Ingenio prestare suo; Liboris iniqui
 Intra pectus alunt dirum plerunq; venenum.
 Semper habent isti, quedam secreta; nec ulli
 Vel prece, vel precio vendunt, citiusq; suprema
 Fata subire volunt, quam res proferre latentes.
 RAVE, decus nostri, decus ô insigne Lycæi!
 Te mea Musa canit. Nunc quarta revolvitur æstas,
 Ex quo temeliùs nobi, quàm sylva Dianam;
 Hoc tuus auditor faisor; Tibi semper aperta

P: 130

Pectora, conspexi; nunquam mea vobis negasti.
 Duc me per Scythia populus. per inhospita Sirtis
 Littora, per calidas Libya sitientis arenas:
 Dummodo sim tecum, vide ar mihi jure beatus,
 Sed quo digredior? teneatur carminis ordo.

An venias, qui, quæ nunquam didicere, nec unquam
 Audire prius, norunt. Si forte requiras,
 Ex quâ materia cælum & cælestia consistunt
 Corpora? quid Lycia sortes, magnæq; Platonis
 Contineant numeri? Quâ sit Respublica formâ
 Instituenda recens? Quî pacis tempore bellum
 Sit declinandum; rursum quî tempore belli
 Fœdera componi possint constantia pacis?
 Hoc, aiunt, nescis? Nunc quadragesimus annus
 Est, ex quo puero talis mihi quasi mota est.
 Stulte, quid insanis? non quid tu sciveris, opto
 Scire; sed ut doceas & me, faciasq; scientem,
 Hoc volo; nec totidem verbis pertunde volentis
 Discere, jamdudum saturas gannitionis aures.

Ergo cum pauci rectâ ratione ferantur,
 Qu rectè poterit studiis insistere pubes?
 Nam neq; per sese rerum discrimina nobis,
 Nec nobisse potest, cum nemo dirigat illam.
 Præstigiâ tantum nugasq; sequatur oportet.

Non hac de summis sint intellecta Lycæis,
 De Triviis loquimur, studium triviale laborat.
 Respicitur doctus, nequam laudatur Agyrta.

L. III. ANAGR: XXV.

Hic juvenum mentes humoribus imbuunt artis,
Scilicet (ô pestem) testam coctus immundus sus.

Cur fugio lucem? Quid non Academia? quid nō
Monstrorum pariunt hodie, vel summa Lycea?
Pestis ab his anima nostra trahit heresis ortum,
Hec est dissidii mater, quæ qualia rursum
Commoda fertificet, docet hoc, quo vivimus ævum.

Calva caput, gaude, gaude Jesuitica turba!
Non opus est ultrâ gladiis concurrere & hastis.
Ponite pendentes, nobiscum ponite lites;
Dissidiis ipsi Germanum scindimus orbem,
Irruimusq; feri, per fasq; nefasq; Gygantes,
Qui linguâ pollet facili, nugisq; juvenam
Decipit incautam, titulis decoratur honoris.

ANAGR: XXVI.

Solon illam urbem optimè habi-
tari dicit, ubi viri honesti gloriosis
præmiis coli; At mali ignominiosis pæ-
nis affici soliti sint. Ac leges non angustis
chartis, arculis & cellulis circumclusas:
Verùm hominum ingenijs impressas esse
oportet, ut illis sint correctæ ac honestis-
sima morum regula,

E

Σόλων

Σόλων ἐκείνῳ εἶπε δέει τῷ
 πόλιν ἰκεῖσθαι, ἐν ἣ τὸς ἀγαθὸς ἀν-
 δρας συμβαίνει τιμᾶσθαι καὶ τὸ ἐναν-
 τιον, ἐν ἣ τὸς κακὸς ἀμύνεσθαι.

Pythag:

Τὼς δὲ νόμους ἔκ ἐκ ἰκίμασι καὶ θυ-
 ρώμασι ἐπήμην δεῖ, ἀλλ' ἐν τοῖς
 ἔθεσι τῶν πολιτομοχίων. Diotog:

*Εθεσις.

Turba loquax, eadem stagnantis amica paludis,
 Quem colat, instanti poscit sibi murmure regis
 Jupiter optatis facilem se praebeat, eiq;
 Dat pro Rege trabem, quā sic commendat. Et inquit:
 Accipe, quem toties me compellando petisti
 Turba molesta, ducem. Sed eum venereris oportet.
 Non onerosus erit, mediis modo nabit in nudis.
 Hunc ferat, hoc solo securo letetur honore.
 Pace fruere bonā, si non despexeris; at si
 Videro contemnis, justam compellar ad iram;
 Nam quicumq; datur, (datur autē de super omnis)
 Corde magistratum spernit, me spernit agentem
 Illius assiduam vigilantem lumine curam.
 Accipiunt rana regem blandēq; salutant;
 Sed qui a tranquillo jacet, et non commobet undae,
 Jupiter, hunc aufer, dicunt, aliumq; reponē.
 Ut placet, ille refert. Alium dabo, mox datur ergo
 Omnibus ingenti metuenda Ciconia rostro.

Fabula

L. III. ANAGR. XXVI.

Fabula nota sat est. Rex mansuetudine plenus,
Despiciunt reprobis. Sedato pectore Saulem,
Præstantemq; virum pariter pietate, fideq;
Prophetes Samuel regem super Israël ungit:
At Beliale sati, nec verba precantia dicunt,
Quod faciunt alii; nec munere debito honorant;
Imò, quod gravius, lingua maledicta procacis
In Domini jaciunt unctum: Viliſſimus iſte
Telluris natus, sumpto moderamine regni,
Quà sit opus, dulcem poterit præſtare ſalutem?

Fingamus proceres omnes, procerumq; ministros,
Eſſe probos homines, quis eorum moribus iſtis
Declinare queat petulantis jurgia lingua?
Certè ſunt aliqui, qui ſi videantur habere
Regibus à magnis partum virtute favorem:
Invidia nequeunt ſtimulos virusq; cabere.
Quolibet ecce die Daniel ter poplite flexo,
Factorem cœli Dominum reverenter adorat.
Præſus in hoc factio, facinus commiſit, ob idq;
Eſt a feris debet devota leonibus eſſe.

Haud multò melior ſolita eſt tibi gratia reddi,
Conſilii pollens rectis, auguſte Senatus,
Tu cœlum portas humeris: Te fabula vatum
Nomine ſub ſicco magni deſcribit Athlantis;
Nam quoties urbi violentior imminet heſtis,
Eberſamq; cupit, portas occludere mandas,
Noctes atq; dies vigilans, Promiſcua turba
Communes ad te curas deridat Et unum

Curat

L. III. ANAGR. XXVI.

Curat id, ut propriam possit curare salutem,
Post ubi se tutâ cernit statione locatam,
Immemor officii, cristas attollit & alto
Jura supercilio temnit; sic semper in orbem
Itq; reditq; tuus labor, antea mœnibus arctus
tlostis emi; nunc intus abet distringere sicam,
Consulis inq; latus sceleratâ figere dextrâ.
Hancinê felicem verè quis dixerit urbem?

Cibibus ergò probis honor est virtutis habendus,
Arcendiq; mali. Si quæ Respublica florem
Vult retinere suum, sibi cogitet esse necessum,
Ut bona constituat justis, crudelia iniquis
Præmia, non aliâ poterit ratione vigere.

Cuiq; suum tribuit Dominus, Leviticus ordo,
Quod Domini procuret opus, templumq; vaporet.
Non habeat fundum Rursum, qui sceptrâ gubernat.
Seu Princeps, seu Rex, solum sua munera curet.
Nemo sibi geminas in eodem tempore sellas
Adferri jubeat, meliùs residetur in unâ.
Clericus es, libros tracta, mundanaq; linguas.
Si gladium gestas, cathedras conscendere noli.
Sorte suâ quibus vivat contentus, in illâ
Deterat omne ævum, nisi forsân postulet usus,
Ut vicina manus sit sollicitanda parumper:
Tunc etenim propter pondus, molemq; neg oti.
Iuterdum fas est, hac & subscutibus uti.
Hac lex præcipua est; nemo polypragmona præset.

Alto

Altera presentis pars vult anagrammatis, et non
 In ceras tantum, leges scribamus honestas;
 Nam malus est custos semper res nova, loquaces
 Diligimus catulos; animis inscribere fas est,
 Quod minus apposite tacita servatur in arcâ:
 Sic demum discunt homines insistere veris
 Justitiæ & morum studiis, sensimque quod urges,
 Ediscunt dictum. Mundus geminos habet axes,
 Arcticus est alter nobis, Antarcticus alter.
 Ille refert belli studium; Sed Apollinis artes
 Exhibet hic dulces, geminis his nititur orbis,
 Salve doctorum Fautor, quia jungis utrumque.

ANAGR. XXVII.

PRincipiis obsis; nam (a) serò ma-
 lagmata mittis,

Si mala sint nixiis hæc stabilita moris.
 Accelera, heu! nè stes, longam & nil pro-
 roga in horam,

Si non sis hodiè, cras minùs aptus
 eris.

Tunc (b) colum molire, tuis tunc utile
 (c) succis.

Collige, cum vigili se offeret hora
 tibi.

Porro (d) minùs vitiosus eris, si col-
 ligis (e) ille.

E 3

NO.

L. III. ANAGR. XXVII.

Notæ.

- a. manum auxiliarem & medelam.
- b. instrumentum est medicorum fastigiatum, quo liquores percolant.
- c. negociis presentibus.
- d. minus malè audies.
- e. Periculosa negocia non temerè aliis committenda. Huc facit vulgatum: Domini oculus saginat equos.

Principiis obsta: serò medicina paratur,
Cum mala per longas invaluere moras;
Quæ propens, nec te venturas differ in horas;
Qui non est hodiè cràs minus aptus erit.

Ovid. remed. lib. I.

E' x deois.

Discitis hinc rerum domini, quod plerq; longa
Iam durata morâ, non cedant crimina plebis.
Sicut enim, quando canthos vitiligo per artus
Est diffusa, nequit pellic: sic omnia frustra
Tententur, quando vitium jam sumere vires
Occipit interiùs, mentemq; è cardine bellit.
Discitis hinc Patres facialis pignora lætæ,
Filiolos vestros, primævo flore iuventæ,
Esse priùs gratâ Domino pietate fideq;,
Moribus inde bonis, atq; artibus instituendos.
Hoc nisi maturè fiat, mala semina posthac

Dirus

Dirus Cancer erunt atq; inmeuabile vulnus.
 Sufficit esse tamen, qui dire flore remoto,
 Nil non committunt sceleris, seseq; Gehennæ
 Per malefacta reos faciunt, ultroq; supremi
 Numinis irritant iram. Si fortè recusent
 Imbibere innocua præcepta salubria vitæ,
 Multas sylva parit ferulas, nil podice caso
 Accipient damni; accipient, si legibus aquis
 Spretis, in facto forsàn prædantur iniquo.
 Horribilis vox est, cum Prætor codice juris
 Prolato dicit; Fur in trabe pendeat omnis.

Discitis hinc obuiam pastores, pascua sana
 Montranda esse gregi, dira extirpanda venena.
 Præterea, quoniam scabies inimica subinde
 Innocuum vexare solet, caput ulceris esse
 Forsce scindendum, membrum nè serpat in omne.
 Hoc igitur, propter Dominum, faciatis oportet.
 A vobis etenim rationem aliquando requiret.
 Felix, qui vigilat; nam quando summus ab axe
 Adveniet pastor, capiet sua præmia, Cælum.

E ↗

Et

Et huc placuit adjicere carmen de
 ijsdem Ovidij 4. Versibus, & quibusdam
 viris doctis, ad Clarissimum & Ex-
 cellentissimum Virum.
 Dominum.

GEORGIUM KRUCQUIUM,
 Ifennacensem Tyrigetam Philosoph: &
 Med. Doctor: Experimentissimum,
 Anno 1638. perscriptum.

Cum medicam trasses artem Clarissime Doctor,
 De quatuor placuit carmen tibi versibus istis.
 Scribere, quos Naso medicam desumpsit ab arte;
 Non ut te doceam; sed ut hinc cognoscere possis.
 Quam te faciam: longo jam tempore nullam
 Inditium grata mentis mea meira tulisti.
Cum tamen interea tu non cessaberis unquam
 Me meritis cumulare tuis. Ego pauper & exors.
 A patre, Musarum studijs admotus honestis,
 Extera regna peto. Primum vicina requiro.
 Oppida, discendi studio, paulumq; moratus.
 Audio multoties Germanae nomina gentis.
 Laudari doctosq; viros. Ego laudibus istis.
 Acriter incensus paucos confaso libellos,
 Incedoq; pedes. Postquam per jugera mille,
 Nempe Polonorum fines, ad amata Thoruna.
 Maenia perveni, paulum subsido. Priores

Hic

Hic video doctos, Te Zimmermann, tenentem
 Sceptra scholæ pariterq; sacri, mysteria verbi
 Vulgantem populo. Tam te Zöllner, secundas
 Artibus insignem regere & defendere partes
 Non tu Ficytagi Musis, doctissime, nostris
 Prætereundus eras: magnum tibi dia Mathefis
 Conciliat vixaxq; facit per secula nomen.

Inde peto Gedanum prælustrem civibus urbem,
 Hic aliquot menses degi. Si forte requiras,
 Dicere non possum, quàm multis clareat astris-
 Vis Medicos? Vis Philosophos? Vis deniq; Mystes,
 Mystes, qui dii pandant mysteria verbi?
 Sunt Medici, sunt Philosophi, sunt deniq; Mystes,
 Mystes, qui dii pandant mysteria verbi.

Sit sua laus cuiusvis, si querar, in ordine primo
 Ingenuè fatear, potior mihi Rungius esset.

Heinricus medium Nicolai justinet agmen,
 Ille vir ingenio vixax, quæcumq; vetusti
 Authores scripsere, tenet. Cum disputat, acra
 Judicio dubios novit dissolvere nexus.
 Ornate loquitur, vox est ei clara gravisq;
 Inprimis dulcis, facies procerâ, capillus
 Non nimum longus. Canos, agè confert in illum
 Et latos humeros, proluxaq; gramina barba.
 Hac tria da, dederis magnum, mihi crede, Platonè,
 Dè caput hoc Pylîi serbent per Nestoris annos.

Non ego te referam florem Botfacæ, virorum;
 Nam vercor, nè plura loquens, multumq; laborans.

E S Intra

*Inveniar dixisse minus, magniq; reatus
Arguar, eximius inducens nubila rebus.*

*Omnibus his mos est, cum scandunt pulpita, pri-
Verfibus his pulchris uti, teneramq; juvenam (mam
A vitis terrere suis. Quo curritis? aiunt,
Huc rebocate pedem. Cur vosmet perditis ipsos?
Principiis obstate mali, praevertite morbum,
Tollite pestiferum semen? Medicabile semper,
Si citò curetur, poterit coalescere vulnus;
At si neglectum fuerit, putrescet & imas
Corripiet partes. Quae tunc medicamina, quae tunc
Proderit Ars vobis? Nunc, nunc admittite curam.*

*Deferor hoc etiam, doctus quam caerulea & asti
Regna fremant Ponti, cum Rex Neptunus aquarum
Cuspide sublato, fulvas proturbat arenas:
At non & pariter studiis excultus & arte;
Humor utrumq; meum lumen vitii avertat acer;
Reddideratq; hebetem risum. Quasi pisa videbar
Nexa filo spectare mihi, muscusq; volantes.
Quid porrò facerem! morbis medicina medetur,*

*Ergò sollicito medicos, primòq; Joannem-
Fabricium, (si vivit, adhuc per secula vivat.)
Ille dato, fluxus oculorum pulvere, sistit,
Et, quae parte potest, cataractam caeca minantem
Lumina, dispellit. Paulò post tollitur isthinc.
Quis mihi nunc, aio, rebus succurret in artibus?
Maurinerus, con fide, refert. Do Boribus urbs haec
Artis Appollineae, medicis, constanter abundat.*

Con-

L. III. ANAGR: XXVII.

Consule Fabricium, medicorum consule Solens,
 Ejusdem Generum Simonem-consule, Pauli.
 Si non his uti placeat, duo clara supersunt
 Lumina, Stockmannus, quo non impensius alter
 Addictos studiis juvenes recreare laborat:
 Et, qui vel solâ blanda dulcedine Vocis
 Smilacibus possit vires reparare priores.

Hæc quadriga virum longè pulcherrima, totam
 Quâ patet, illustrat radiis fulgentibus urbem.
 Quis tuus est hospes, Sada Phæbig, medulla,
 Laurenbergiadum columen, Petrus ille desertus,
 Germanus Cicero, morborum malleus, ingens
 Hujus Athenæ præclaræq; portio, cunctis
 Artibus instructus hominem facientibus aptum?

Quæ sunt in reliquis cum magnâ singula laude
 Inveniendâ viris, in eo conjuncta videmus.
 Nolo viri tanti varias attingere dotes:
 Cum neq; vel nudè possim numeranda referre,
 Hoc unum refero, medicâ quod in arte Machaon
 Consilio pariter soleat prodesse fideli.
 Enumerat plures; Verùm mihi sufficit unus,
 Inquio. Tum verò longè Clarissime Doctor,
 Te mihi prolixè laudat. Fidissimus, inquit,
 Crucquius est medicus. Nosti quod sæpè laborem,
 Illius utor ope; nulla huic incognita morbi
 Esse potest species. Si non ostendere possim,
 Quæ mihi res desit, non est iccirco putandum,
 Illum quod pariter lateat: nam lævâ vultus

Muta.

L. III. ANAGR: XXVII.

Mutatusq; color vitum satis indicat illi.
 Quosdam vera pudet nullâ ratione fateri,
 Occultantq; suum, cupiant cum tollere morbum.
 Hos circumducit verbis tandemq; repertos,
 Protrahit ut piscem liquidis piscator ab undis,
 Hæc sapientis opus. Perro quibus ille medelam
 Admohet, exiguo revalescunt tempore; pauci
 Nec nisi deserti medico fortasse priori,
 Improbâ deponunt odiosa tedia vitæ.
 Quid loquar? illorum multos in agone jacentes,
 Suscipit, atq; animam summo dix ore natantem
 Cogit ad infernas iterum descendere fibras.
 Sæpè Charon tristis venit hanc transfere solutam
 Rimosumq; ideo lembum contosq; revolvit;
 At postquam cernit, quali medicamine, quamq;
 Felici dextrâ tollat quoq; semina morbi?
 Nil meus hic prodest, inquit, labor; improbus ille
 Invidet omne mihi nautum; dirasq; precatu.
 Solvit navigium, sperataq; gaudia penit.
 Quod si concurrant in eodem corpore plures
 Morborum species; nam sæpius accidit illud.
 Tunc primam tollit, nisi fortè pericula secum
 Posterior majora trahat. Non pertinet isthuc,
 Dicere, quam Sophicæ idem bonè calleat artes,
 Nobis Athenæum nostrum, studiosa juvenus
 Nobit, quàm graviter, quàm doctè, quamq; peritè
 Dispuet interdum. Sed nolo pluribus hujus
 Ad laudes transire viri. Tu si placet, ipse

Vix.

Convenia, illum, diſtis majora videbis.
 Vix ea fuerat, compulſus amore, videndi
 Ingeniū tam rara tui, & felicia dona.
 Advenio, Lux hac nibeo ſignanda lapillo
 Eſt mihi; nam poſtquam ſummiſſa voce ſalutem
 Præmiſſi; ſupplex, aio, tua munera poſco,
 Spem facis ipſe mihi, nē, quam facis ipſe ſalutis
 Spem reſeces miſero. Tu dicero plūm parantem.
 Suſcipis, & primam præſtas mihi voce medelam:
 Nam ſimulac dicis, Faciam, mens libera curis
 Fit mea, mox alio tentas mea membra liquore
 Corrigit, & vitium de ſede movere priori.

O ſi principiis occurſum ritè fuiſſet,
 Cum nimium longi jacerentur ſemina morbi
 Non inviſa meis obſervaretur imago
 Luminibus, fidam medici nunc reſpuit artem.
 Deſine Petre, tuos malè perdere deſine ſuntus,
 Annoſum vitium firmis radicibus hæret,
 Nec tam, quàm venit, facile, licet omnia verſes,
 Sede ſua cedit. Quare quæcunq; tuliffi
 Hactenus, ulterius placidè & ſine murmure perfero.
 Quicquid habes vitii, te, te culpaveris ipſum.
 Non oberas illi, cum te decuiſſet obeſſe.

Tu quoq; nē fruſtrā CRUCQUI venerande la-
 Deſine me medicis poſt hæc perfundere ſuccis. (bores)
 Et vitam elongando meam, elongare labores.
 Feciſti, quantum tibi non perſolvere poſſum.
 Corpus, & ingenium, me deniq; debeo totum;

Hoc

L. III. ANAGR: XXVIII.

*Hoc unum nescit vitium tibi cedere, credo,
Ut mihi sit monitor, quod lethi causa futuri,
Artes exsuperet quasvis, ipsiq; medentes
Non semper viridem possint retinere vigorem.
Sanè iudicio, si quis rem ponderet a quo,
Tollimur hinc omnes. Nullum medicina liquorem
Contra vim mortis nobis. Fataliter omnes
E Mundo, quando fatum nos urget, abimus.*

Addimenta.

ANAGR. XXVIII.

Gulielmus à Calcheim cognomen-
to Lohausen.

Anagramma.

Ah, move manus! Tu mel hoc lo-
co, in cellâ gignes.

MArtis honos clari, Clari ducis inclita Phœbi
Gloria, nobilium flos GULIELME, virum,

Hic tantum nomen volui versare, reliquis,

Quæ sunt in titulo, cetera membra, tuo.

Sapè quod emergit, (credò divinitus istud
Evenit,) eventum dicit habetq; suum.

Postquam per varias sortes elementa coegit,

Tandem ceperunt hoc Anagramma loqui.

Credo tuæ sorti, Cum sis tam sedulus isthoc

In cellâ gignes tu bona mella loco.

Ah GULIELME manus parmam vibrare peritas;
Vt præstes eadem, nocte dieq; move.

L. III. ANAGR. XXIX.

ANAGR. XXIX.

Gulielmus Calcheim cognomen-
to Lohausen.

En! hic homo, magnus Leo, longè
masculè cluit.

**Ex thetis.*

En! hic homo, magnus Leo, longè masculè *in Orbe*
Propter, quæ fecit, multa decora, cluit.

ANAGR. XXX.

Gvilelmus Lohausen de Calcheim.
Heu! Ducis mellei Collega humanus.

**Ex thetis Latina.*

L Effor, quâ patet, uniuersus Orbis,
Perrepta, studiosusbe quare;
Certus sum, nihil inuenire possis
His humanius usquam duobus.

Hungarica.

E Lterjedet az te hired,
Tiszteffeges boczületed.
Mellyen méltan Uri fejed,
Orvendezhet, szép seregged.

Sok

Sokurak, Nagyságosrendek,
 Azkik tégedet ősmernek,
 Erős vitéznek hirdetnek:
 Bölcsnek, okosnak beszélnek.
 Ennekelegh bizonyfagha,
 Megapolis tartomannya,
 Melynek te vagy egyikagha.
 Isten után nagy oltalma.
 E'ly sokaigh ez Vilagbon,
 Mikor ki mulss, boldog módon,
 Menyországban (ezt kívánom)
 Az Jehovah téged híjon.

ANAGR. XXXI.

Vilhelmus Lohausen von Calheim.
 Hic novellum lumen ac Sol. His have,

Ex thesis.

Quod pulchra Solis illa lampas fulgidus,
 Huic est rotunda machine;
 Hoc est novellum lumen hoc, Vir inclutus,
 Est, in quibus degit, locus.

ANA-

ANARG. XXXII.

Gwilhelmus Lohausen vō Calckheym.
Siche / welch ein alglücks Man.
O wohl ihm!

Auflegung.

Wann ein Stadt ist wohl besetzt
Mit gerechter Obrigkeit/
Blüht dieselbig allezeit.
Ob dann schon der Feind anhezet
Die verdampfte böse Welt/
Bleibt doch GOTT ihr Schutz vnd
Heldt.

Dieser Helde den wir ehren/
Sol von uns das Zeugnuß han;
Daß Er sey ein alglücks Man.
Gott der Herr wöl Ihm bescheren
Zu erhalten / den Vigor.
Diese Stadt / gar lang' empor-
Denn so lang Er wird beschirmen/
Alles / was ein Weyser Rhat
Hier / Ihm ynterworffen hat.
Wird des Feindes Macht vnd stürmen/
All sein List vnd Bubenstück/
Wüssen gehen gar zu ruck.

Drey

Drey andere Teuſche Anagrammata.

Das Erste.

An Herrn Gulielmi von Calheim/
genandt Lohausen / General Majors,

Gemählin :

Fraw Magdalena von Lohausen/
geböhrene von Stralendorf.

Wofern / da von obn / alle Käht ger-
rad angehn / so volfür man ſie.

Auſlegung.

SS Er iſt ein kluger Menſch? Der / wenn
er was anführet / (hen nahet/
zum aller erſten / ſich zu Gott mit ſie-
vnd bitter embsiglich / daß Er nach
ſeiner Gnad / (grawen Käht.

Ihm gebe an die Hand einn reiſſen
Wofern vö oben da / gerad all Käht angehö /
So iſt kein zweiffel dran / die Sach wird
wol beſtehen. (ſie ſein auß /

Man greiff ſie nur freich an / vnd führe
ſie muſſ ſich ſchicken wohl / wenn ſie
wehr' noch ſo krauß.

Fraw Magdalen' / Ihr häbt dahem / der
Kuch kan rahten / (geſtatten /

So zweiffel ich gar nicht / Gott wird es auch
Daß Ewer Sache hier / (den Er Kuch
freylig kent.)

Erlangen werdt / zu lezt / ein wolge-
wünſchtes End.

Das

Das Ander.

An

Jetzt ermelten Fräwen Magdalena
geliebte Schwester.
Jungfräw Dorothea geböhre von
Stralendorf.

Wer in frühe andren fraget/ hat
groos Lob davon.

Auflegung.

Es ist kein Mensch so Kling; Er kan wol
irgend irren; (lich verwirren/
Denn sich die Sachen offt/ so wunder.
Das ein der Kopff darzu ist hün-
dert mahl zu Klein/
Wen er auch solte gleich so viel mal
dicker sein.

Drumb Edle Jungfräw / wer in frühe an-
dern fraget/ (saget/

Der hat groos Lob davon/ wie ewer Name
Ich wets es warlich wohl / daß Euch
nach seinem Raht/

Mit Klugheit mildiglich der Herr be-
gabet hat: (gefallen/

So thut ihr jedoch recht/ vnd laß mirs wol
Wenn Ihr / vnd andern sich / den besten
Raht / vor allen/ (erstehn/

Bey vnserm lieben Gott zu suchen vnd
Denn wie derselbig wil/ so muß es ent-
lich gehn.

Das

Das Dritte.

An

Herrn Gulielmi von Calheim / ge-
nandt Lohausen / General. Majors
vielgeliebte Tochter.

Jungfraw Rebecca gebohrne von
Städtingh.

Aber o Jungfer / habt euch grossn ewi-
gen danck.

Auslegung.

Dass ein geringer Mann mit gleichem
solt vergelten / (gar selten.

Was ihm ist gurs gethan / trifft warlich sich
An mir nehmt ich es ab. Wer mag o

Jungfraw rein / (Spiegel sein?

Als ich mir selbstn kan / ein näher

Ewr Vater / mein Patron / ein weitberühm-
ter Manne /

Zum grünen Lorberkrantz / die Freund-
schafft auch mir gahne /

Dass Er zugegen war / gleich wie auch
selbstn Ihr / (gesetzt mir.

Da der / dem brauche nach / ward auff-

Ich kans bezahlen nicht / das muß ich hie
beklagen / (sagen:

Zu dienen aber Euch / vnd grossen danck zu
Bin ich bereit allzeit. So nehmet von

mir an / (bringen kan.

Den grossen ewigen Danck / den ic auff-

Gratia.

CONCLUSIO

Gratiarum actio

AD IPSUM DEUM T. O. M.
potissimūm directa.

Quod, duce te cæpi, summi Rex maxime cæli,
Ad finem peruenit opus. Cum nauta marinos
Effugit incolumis fluctus, de mercibus illis,
Quas secum portat salvas, tibi debita grato
Pectore sacra facit; simili ratione decebit
Me tibi de parvis, quas vexi, mercibus, unam,
Cum nequam plures, huc affixisse tabellam.

Accipe summe Deus, quas do tibi pectore grato
Ingenii decimas tenuis. Si vixero cunctas
Intendam vires animi, quo laude tuorum
Factorum, calamos præcordiaq; ima fatigem;
Atq; adeo quoniam propter delicta severas
Debeo parcarum leges aliquando subire,
Te laudando meos claudam patienter ocellos.
Non erit hac nunquam mihi res jucundior ulla,
Ab supreme pater! pater ab sanctissime rerum,
Tu mea corda vides, nihil occultare laboro:
Nam neq; si bellum, possim; tua lumina cæcas
Perspiciunt tenebras, igitur quæcumq; sub imis
Hactenus ocului fibris, effundo palamq;
Sponte meâ fateor. Nunc septima transit est as.
Ex quo sum studio Musarum castra sequendi,
A mihi dilectis gelidum delatus ad axem.

Hic

CONCLUSIO

Hic ego, (quod semper tacito sub corde poposci)
Laudatam reperi gentem, placuitq; morari
Urbibus in claris, ut, cum jam tempus adesset,
Artibus excultis Varis dilecta CORONÆ
Mœnia, cum paucis aliis, quos misit iisdem
Terra mihi lectis comites, post sera redirem
Tempora. Pauca quidem fateor, profectibus illis,
Quos habui, adject; mea fors mihi plura negabit.
Sed tamen his paucis, & quod te semper amārim,
Eximit fabere Viri, meruiq; superbis
Ornari titulis, Sophites, pro laude, Magistri.
Res tituli sunt, vana quidem; nihilominus illos
Expetimus tanquam nostrorum grata laborum
Præmia; nam nobis sermē adblandire solemus;
Vertice cum vulgus rude nos veneratur aperto.
Hoc quoq; quod possim diducto ludere versu,
Laudatosq; viros facili celebrare Camanā.
Quod nunc ut spero, feci, dum carmine longo
Et bello & pacis studiis Heroa celebrem
Cantabim; ex aliqua (quid enim nocet illa fateri,
Quæ nihil impediunt nostræ præconia laudis?)
Fuit viris doctis fecit Germania a parte.
Hanc ego perpetuò colerem, si pacis amicæ
Fœdem componi possint, avimiq; coire.
Turbatam reperi bello, jam panè cadaver
Visibus objicitur nostris. Nunc Phœbus in aurem,
Hoc mihi præiit, (sic fastua dicta referre)

Quod

CONCLUSIO

Quod nisi sedetur bellum crudele, relicto
Aene Teutonico Musa, meditentur abire.
Cur igitur maneam, non est hic ulla manendi
Causa mihi, fuerit tua si Deus, alme, voluntas,
Decrevi ad patriam dulcissima teſta redire,
Multa quidem, nobis, me sunt turbata remoto:
Pax tamen hic conſans manet, & formidine nulla
Excucitur ſomnus, ſi quis ſub ſine laboris,
Proſtratus viridi jaceat reſupinus in ulva.
Quid vitreos referam fontes, qui murmure blando
Noctes atq; dies inter vineta ſuſurrant?
Quid terra dicam fructus? Ditiffima ſemper
Alma Ceres illic fundo ſucceſcit opimo.
Invideant nobis alijs pulcherrima Tempe,
Tuq; Arethuſa dea quondam dilecta triformi.
Semper id affirmo, DEUS hac tellure ſuarum
Theſaurus abſcondit opum. Quid multa? ſit iſta
Forti ſumma mei: cum me perduxeris illic
Si placet, hanc animam, miſero de carcere ſolveas,
Ut mea contingant dudum patris oſſa ſepulti:
Nam ſatis hic latui. Poteram finire; ſed unum
Hoc mihi reſtat adhuc; quoniam Germania paſſim
Eſt multis lacerata modis, vixq; ulla remanſit
Urbs, qua non diro ſit caſtigata ſtagello;
Exigui catus tua numina ritè colentis,
De calo miſerere tuo, ſabog, tonantem
Fulmine bellorum, procul hinc proſcribe Cradibum

Nobis

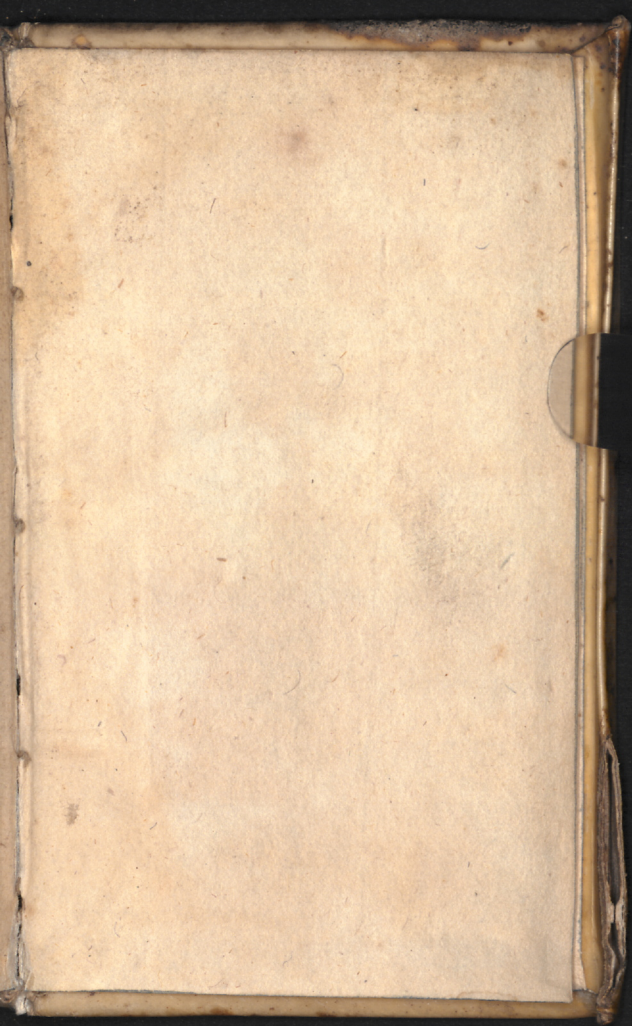
CONCLUSIO

*Nevè tuus planè tollatur ab hoste popellus,
Aurea fac redeant placataq; tempora pacis.
Aère purgato virua dispelle nocèbam.
Præterea quoniam purè tua verba doceri
Præcipis, hoc etiã factò super adde priori:
Artes conserva pulchras, animosq; docentum
Pnevmatis atherei ductu rege, quo tibi grata
Perpetuò doceant, iussis abscedere rixis.
Sic tibi perpetuò laudes dicemus & hymnum,
Tollemusq; tuum celsum super athera nomen.*

Libri III.

F I N I S.

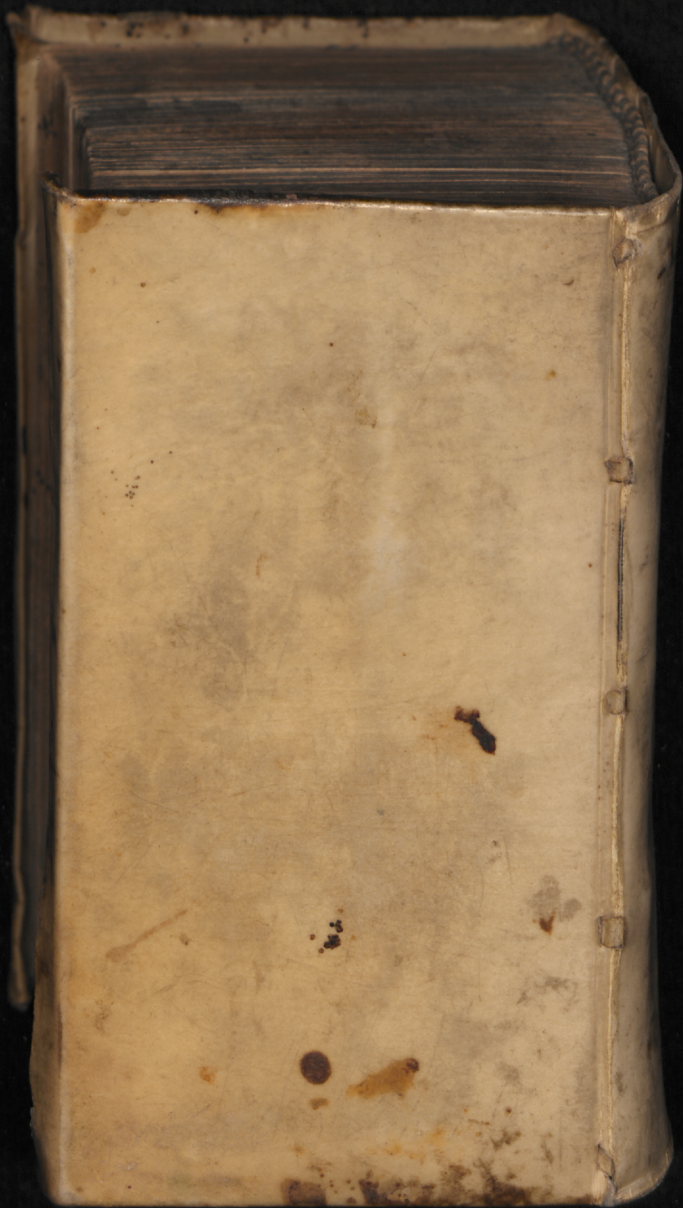

Universitäts
Bibliothek
Rostock

http://purl.uni-rostock.de/rostdok/ppn727399306/phys_0126

DFG

Ad Dn. DAN
Superi
Janus erat bil
Hinc, Super

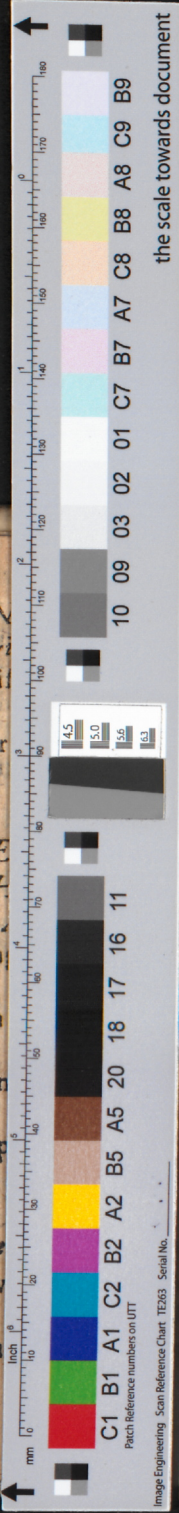
Ad Dn. PE
Not. Publ.
Qvem ma
Qvam mea
Qvod tibi con
Tu mea p

Laure
L Aurea qu
Vena Poetra

ANUM,
s hac or-
go.
men & o-
habes.

ISEN-
um.
ujus ma-
tem,
qui sibi
vee?
tui Soror
Patris:
nomina
foves.

nequeunt
Vates,
rtacaler.
Ergo

the scale towards document